

No sup. 1274
1874

MEDICINA ANIMAE,
TAM IIS QUI FIRMA, QUAM
qui aduersa corporis ualitudine
præditi sunt, in MORTIS ago
ne, & extremis his periculosissi
mis temporibus maxime
necessaria.

MORBI CORPORA infestan
tes, & mors hæc corporalis,
ingenti pauore concutiunt a
nimos nostros, adeò ut etiam
adeorum mentionem sepe inhorresca
mus. Equidem natura humana quæ mauult
non esse, quàm male esse, non potest non
cum mala hæc ingruunt, exalbescere ac
dolere. Verum enim uero Animæ morbo
eiusdemq; morte nulla atrocior, nulla hor
ribilior, nulla immanior calamitas homi
ni accidere potest. Nemo non horret, ne
mo non uelis equisq; fugit, & execratur
supplicia, ærumnas, morbos & mortem
hanc corporalem: sed multo magis horũ
malorum causas, uidelicet peccata, & no
xam, declinare & euitare, Deique iram
quam tot offensionibus in nos cõcitamus,
metuere deberemus.

*Animæ
by p. 100*

In parum

Medicina

IN parum commoda corporis affecti
ualetudine, confestim ad medicum curri-
tur, nullis hic sumptibus parcitur, omnia
uitæ salutis postponuntur, multo argento
remedia & antidota comparantur, quo
terrenum hoc uasculum & breui post ta-
men collapsura testa resarciatur. Cur non
pari studio & sollicitudine aduersus Ani-
mæ morbos, longe grauiores atq; pericu-
losiores, remedia conquirimus expetimus
que? Quid enim utilitatis caperet homo,
si totius quidem mundi opibus afflueret,
continuosq; mille annos uiueret, perpetu-
is & exquisitissimis uitæ huius uoluptati-
bus perfrueretur, nec ullis morborū alte-
riusue calamitatis molestijs infestaretur,
sed tamen Anima interim exitiali peccato
rum culpa atq; ueneno infecta, satanæq;
tyrannide oppressa, Deum haberet irata-
tum, ut certo certius sciret se æternam cū
corporis, tum animæ mortem & damnati-
onem post uitæ huius exitum subiturum?
Ideoque CHRISTVS monens nos, vigila-
te, inquit, quia nescitis diem, neque horā,
in qua filius hominis ueniet. Ac ne postha-
bitis potioribus longeq; utilissimis, leuia,
frivola, uiliaq; persequeremur, monstrat
compensa

Animæ.

compendiosissimam certissimamq; & tutissimam ad ueram foelicitatem perueniendi uiam, ubi inquit: Quærite primum regnum Dei & iustitiam eius, & omnia adiacentur uobis. Dies noctesq; torquent, fatigantq; nos curæ uictus, stabiliendarumque opum nostrarum, aliarumq; sæpe etiam futiliū & caducarum fluxarumque rerum quæ parua nos iuuant, imò nõnquam etiam grauissimarum calamitatum et teterrimorum uitiorum caussa sunt. At in quærendis comparandisq; bonis cœlestibus, quid nobis socordius, quid negligētius, quid incogitantius, quid stupidius? Quæ quæso potest esse cecitas et demencia horribilior? Dum agimus uitam incolumem, uix unquam de futura illa uita, de que morte hac nostra temporali uel leuis cogitatio animis nostris obrepit. At, ubi decumbentes morbo conflctamur, morte iam fores pulsante, cum standum in acie ac pugnandum est, ibi tum demum de armis contra satanam sumendis, deq; uita nostra emendanda cogitamus. Hæc satis argumentum sunt, nos ualde imbecilli tenuiq; fide præditos esse, parumque in militia Christiana exercitatos. Deus misereatur

*Regnum Dei
oia grandum.*

Medicina.

nostri. Amen.

*ais oras apte
ad respiscendum*

SED enim omnis est ad respiscendum
etas apta, nullaq; pœnitentia sera est, mo-
do ante huius uitæ exitum agatur. At cõ-
sulo moneoque etiam atq; etiam, ne quis
pœnitentiæ actionem in hunc postremũ
longeq; acerrimum agonem, procrastina-
net differatq;. Aegrè enim etiam ij, qui in
columnes & ualidi per omnem uitam ad
hanc emigrationis horam munere atq;
instruxere sese, subsistunt, seq; magno ne-
gocio uix ab hostis illius longè crudelissi-
mi atque astutissimi insidijs, technis, ma-
chinis insultuq; tuentur. Quid ijs fiet, qui
omni timore Dei uacui, & pœnitere ne-
cij, fœdam, dissolutam, & perditam uitam
uixerunt? quomodo queso dimicabunt?
quomodo resistent?

IAM uerò cum ingens passim hominũ
uis & multitudo sit, cumq; ministri Euan-
gelij non præstò sint ubique, nec suam o-
peram omnibus semper dare possint, nos
animo bono pioq; ad omnes iuuãdos pro-
pensissimo, rationem & formam hanc cõ-
solandi, instituendi atque monendi agro-
tos ex uerbo Dei collectam conscripsimus
in eorum maxime gratiam, qui rudes ad-
huc, nec

Animæ

huc nec ad huiusmodi casus sacrarum literarum sententijs instructi sunt, ut prælecta hæc audientes, spem & consolationem solidam ueramq; concipiant, ne in mortis agone longè acerrimo animum despondentes, succumbant, pereantq;.

Fidē summopere ægroto necessariam, ad perferēdos corporis dolores tentationesque quibus obruitur.

HOMO itaq; morbi grauitate lecto affixus & de uita periclitans, uarijs grauibusq; tentationibus, quibus cum illi depugnandum est, impetitur, obruiturq;. Ac primum omnium acerbissima hæc & grauiissima tentatio est, cum uersante ad oculos tristissima Mortis imagine, cogitamus, uitæ huius lucem iucundissimã et gratissimam, omnesq; uel cognatione uel necessitudine aliqua iunctos, breuiter omnia hic charissima & suauissima relinquenda esse. Mox & peccata, aduersus Dei uoluntatem & mandatum à nobis admissa, offerunt sese, magnoq; impetu irruentia planè renouantur & recrudescunt, multoq; uidentur plura atque atrociora

A 3 quam

*Fides ægroto
necessaria
primis.*

*Homo ægroto
ma tentatio est, mor-
tis imago tristis.*

*2. Pita com-
Su ad xpus legi
deq.*

Medicina

quàm uisa sunt antè unquam, mirificeque
conscientiam excruciant, diuexant & an-
gunt. Hic Mors, Iudicium diuinum, Infer-
nus, Damnatio, Metus & Pauor, quasi ag-
mine factò, ueterem hominem nostrum im-
petuosissimis & turbulentissimis grauif-
simorum dolorum terrorumq; procellis
perturbant, acerrimisq; anxietatum tri-
stitiæq; arietibus pectora quatiunt oppre-
gnantque.

IN his agonibus, nisi fide magna &
constante firmatum fuerit pectus nostrum,
periculum erit, ne multitudine & magni-
tudine tentationum defatigati, atque la-
befactati, animum despondeamus. Videntur
enim ea, quæ egrotantibus nobis occu-
currunt, multò horribilissima atq; atro-
cissima, idq; nulla alia de causa, quàm quod
nutat & ualde exigua est fides nostra,
nec dum etiam tanta, ut uerbo Dei fisa, ap-
prehendere possit immensas illas & ines-
timabiles filiorum Dei opes & diuitias,
uidelicet, remissionem omnium peccato-
rum per CHRISTVM, carnis resurrecti-
onem, exoptabile & dulcissimum illud ò-
nium electorum sodalitium, uitamq; eter-
nam, atque omnia hæc in CHRISTO & pro-
pter

3. In Iudicium
vini et davi.
tio. 7.

In agone fides
in uariis 7.

Est tunc in
vini et davi.
quale 7.

Animæ.

pter CHRISTVM donati.

IN his fidei nostræ articulis quotidie nos exerceremur, hos apud animum diligenter uolutos expensosq; nobis infigeremus. Frequenter etiam Synaxim seu Mensam illam sacrosanctam accederemus, sed antè explorati, diligenterque informati preparatiq; ne illotis manibus & animis augustissimum Eucharistiæ sacramentũ tractemus. Id enim in primis cauendũ est.

DOLENDUM profectò & indignum, quòd multos iam annos, parum pro dignitate, irreuerenterq; sacramentum hoc corporis & sanguinis Iesu Christi tractatum atque administratum, adeoq; à quibusdam Hæreticis extreme contemptum est. Quàm grauitè, quàm horribiliter hic peccatum sit, presentes pœnæ satis testantur, idq; Paulus prædixit I. Corint. XI.

Mirum profectò & ingens pignus summi amoris erga nos summæq; misericordiæ, quòd hac ipsa cœna testatũ uult quod seipsum nobis impertiat, quòd nos sibi adiungat tanquam membra, ut sciamus nos ab eo diligi, respici, seruari. Ita piæ mentes statuunt, CHRISTUM efficacem in nobis

A 4 esse.

Medicina

esse. Vtinam huius tanti muneris magnitudinem animo contemplari disceremus, ut grati esse inuis, & cum fidem erigeremus, tum uerò expauesceremus etiam, & cogitaremus, quantū habeat ingratitude sceleris, quā horribiles pœnæ tanti mysterij prophanationem secuturae sint. Nec existimandum est minas illas grauissimas quæ sunt apud Paulum, irritas esse. Deus enim uerax est. Et certe arbitror maximam partem publicorum malorum his postremis temporibus imputandam esse huius sanctissimi muneris prophanationi. Sæpius itaq; summo pietatis studio ac religione Mensam hanc accedamus, ut cœlesti illo animæ cibo recreatis ac refocillatis animis nostris, fides & charitas in nobis augeatur & roboretur.

Articuli fidei ab ægrotis diligenter expendendi.

Porro omnes quidem fidei nostræ Catholice articulos semper apud animos nostros tractare & meminisse debemus: sed in mortis agonibus maxime diligenterq;

Qui art. in mortis agonibus expendendi & inculcandi nobis sunt quatuor, uideiicet, de Ecclesia Sanctorum, de Remissione

Animæ.

Remissione peccatorum per Christi sang-
uinem, de Resurrectione carnis, & de Vi-
ta æterna.

Morbi quare à deo nobis im-
mittuntur.

VT igitur mors peccati pœna est, ita
etiam morbi sepicule nobis immit-
tuntur à Deo ob peccata nostra. Id quod
multis scripturæ testimonijs clare patet.
Ioan. 5. Psal. 88. Deuter. 28. 2. Reg. 24.
Affligimur etiam non rarò, ut fides nostra
probetur. Nam tum demum uidere è quã
amemus Deum, quantum illi fidamus, cum
cruce aliqua graui premimur conflictamurq;.
Hic itaque ante omnia uide, ut toto
corde, mente & sensibus omnibus ad De-
um conuersis, non simulanter agas pœni-
tentiam: utq; coram Deo deplores & cõ-
fitearis peccata tua, ob quæ uel iustissimã
Dei iram & pœnam grauissimam prome-
ruimus omnes. Vberrimam autem conso-
lationem, & absolutionem, quam uocant
sive remissionem peccatorum, quã in Ec-
clesia instituit Christus, petes ex Euange-
lio Ioannis, cap. XX. Hic thesaurus im-
mensus quotidie tibi recluditur offertur-
que. Accipite, inquit Christus, spiritum
A 5 sanctum.

1. ob pœnitentiam

2. ut fides
non pœnitentiam

Ab.

Medicina

Sanctum. Quorumcunq; remiseritis peccata, remittuntur eis: quorumcunq; retinueritis, retenta sunt. Iam ubi ueniam delictorum orauimus atq; impetrauimus, haud dubie etiam poena & morbus siue afflictio incumbens, uel cessabit, & missos nos faciet, uel pro longe optima Dei uoluntate in salutem egrotantis cedit.

*Cruce, quia
ut h. q. d. d. d.
re. d. d. d. d.
p. d. d. d. d.
p. d. d. d. d.*

HOC enim tibi persuasissimum sit, nihil de hoc dubitaueris, quin ea poena siue crux (ut maxime uideatur graue iugum et onus carni) uirga sit uere paterna, qua Deus te filium ad se inuitatum allectumq; a peccando retrahit auocatq;. Certè ardentissimo amoris affectu complectitur nos Deus, ex animo bene uult nobis, omniaque facit in hoc ut nos emendet, ut nobis proffit. Quem enim diligit, corrigit, eumque hic castigat & aflagit, ne post hanc uitam eterno gehennae supplicio torqueatur. Nec haesitabis, sed certissime tibi persuadebis Deum esse patrem tui amantissimum & cupidissimum, ut maxime iratum se simulauerit. Non tyranni & carnificis, sed patris haec est unice nos amantis ira, qui non uult ut perdamur, sed ut emendati resipiscamus & salutem consequamur.

HOC

Animæ.

*In firmi
v. p. h. h.
prim. a
v. o. Remij.
v. o. p. f. o. r.
implorada.*

Hoc quouis oraculo Delphico certius est,
si modo nos tam exigua fide præditi crea-
dere possemus. Primum omnium itaque
pete ueniam & remissionem omnium pec-
catorum tuorum, sed per CHRISTUM, sed
corde uerè pœnitentiam agente, ut bene
tibi cum Deo conueniat, ut eum tibi conci-
liatum & propitium habeas. Hinc potes
etiam petere ut te ab urgente afflictione
liberet. Sic docet nos Ecclesiasticus, capi-
te XXXVIII: Fili, inquit, in infirmitate tu-
a ne despicias te ipsum, sed ora Dominum
& curabit te. Sic orat & Psal. LXXIX:
Ne memineris iniquitatum nostrarum an-
tiquarum, citò anticipent nos misericordi-
e tue. Adiuua nos Deus salutaris noster.
Domine Deus uirtutum conuerte nos, quo
usq; irasceris? ostende faciem tuam & sal-
ui erimus.

Primum orat remissionem peccato-
rum, ut per gratiam Dei iustificetur, de-
inde deprecatur iram Dei. Et tu orans li-
berationem & leuationem à cruce te pre-
mente, semper addes hanc appendicem,
Fiat uoluntas tua longè sanctissima & op-
tima. Neque enim melius nobis consule-
mus quàm fidissimus ille & infinitæ potē-
tie,

*Exto
psalms*

*Apph
no.*

Medicina

tie, sapientie & bonitatis inexhauste Pa-
ter noster, qui oculos suos nusquam auer-
tit à nobis, nostriq; curam summa sedulita-
te agit, qui pilos capitis nostri numera-
tos habet, qui omnia uiuificat, uegetat, fo-
uet, tegit, alit, seruat, tuetur, qui omni-
bus prouidet & prospicit multo magis
& melius quàm creaturæ etiam optare
possent.

Tria sunt quæ in mortis agone
grauissimè & crudelissimè nos
excrutiant, ingentique terrore a-
nimos nostros conturbant, Pec-
catum scilicet, Mors, & Infernus
seu Damnatio.

PECCATVM.

PEC-CATA in quibus uitam nostram
perditè sceleratèque transigimus,
quibus & Deum & proximum nostrum
grauissimè offendimus: hæc cum ueniunt
nobis decumbentibus in mentem, maximo
pauore & dolore afficimur: quemadmo-
dum Paulus inquit Rom. II. Indignatio
& ira, afflictio & anxietas, aduersus om-
nem animam hominis perpetrantis malū.

MORS.

Adam

Animæ.

Caro nra.

Nil moris

ADAM & caro nostra inuitissima mo
ritur. Ingruente igitur morte, ingen-
tibus doloribus, & anxietatibus, quas nul-
la lingua explicauerit, cor humanum con-
quassatur debilitaturq;. Formidolosa ea-
nim natura & psychicus homo noster, mi-
serè metuit ne semel mortuus & defossus
in terram, nunquam redeat & reuiuiscat,
iamq; secum actum esse putat.

GEHENNA ET DAMNATIO.

Hec cum incurrunt in oculos, ibi demum
metuit homo ne prorsus à facie Dei reijci-
atur, nihilq; uidet aliud quàm eternam
mortem. Hic animis opus est, opus est hic
pectore firmo, ne ullus pusillanimitati &
desperationi locus detur. O clementiss-
ime Deus, o indulgētissime pater, da que
so & iuuat, ut adhuc bene ualentes & in-
columes timorem tui discamus, uerbum
tuum colamus & amemus, te scopum om-
nium actionum nostrarum nobis præfiga-
mus, utque huius acerrimi agonis semper
memores, nos muniamus, & armemus ut
seruemur, ut pij & tui timentes omnia no-
stra ad tuam gloriam dirigamus, & tan-
dem uita eterna potiamur. Amen.

Cum peccata conscientiam agi-

tant &

Medicina

tant & angunt quid agendum.

Cogita quod Dei filius e cœlis demis-
serit sese ad infima, homoq; factus,
tua totiusq; mundi peccata sibi imposue-
rit, proq; ijs in cruce ultro mortem oppe-
tierit, pro ijs omnibus satisfecerit, gravif-
simas nostro nomine pœnas depedēs. Hic
sanguis Christi pretiosissimus propter
tuā etiam salutem profusus est: huius mor-
tis & tu particeps es, si modo credideris
CHRISTUM æque pro te atque pro Petro
& paulo mortuum esse. Nec quicquā du-
bitare debes, quin tam tibi quàm paulo
sit mortuus. Es enim in CHRISTI mortem
baptizatus. Hoc te solari, hoc animum eri-
gere ac firmare tuum debet. Nam cum sis
in Christi mortē baptizatus Christi mors
tibi salutē opemq; feret, per Christi mor-
tem peccatis morieris, per Christi mortē
peccatorum remissionem omnium non du-
biam accipies, deinde per CHRISTI mortē
in nouam & æternam uitam resurges. Ba-
ptismus enim fœdus & gratiæ fauorisq;
diuini pactum & signum est, in quo Deo
conciliatus es, ut per eum letam & tran-
quillam conscientiam habeas, propter re-
missionem peccatorum per resurrectio-
nem Chris

Animæ.

nem Christi. Certe & tibi loquitur Chri-
stus in institutione coenæ suæ, ubi profite-
tur testaturq; sanguinem suum in remissio-
nem peccatorum profusum esse. iam ita
que ut maxime uitam non per omnia in-
nocentem nec ab omni parte puram uixi-
sti, non est quod desperes, sed nulla facta
mora indesinenter nomen Domini inuoca
& saluus eris. Rom. X. atq; in hæc uerba
prorumpere: O clementissime Deus, o pa-
ter omnis misericordiæ, pater Domini no-
stri Iesu Christi sis propitius mihi pecca-
tori, ser celerem misero commiseratus o-
pẽ, propter acerbissimam illam, sed præ-
tiosissimam passionem & mortem IESU
Christi unigeniti filij tui, redemptoris &
seruatoris unici, Amen. Ne intres Domi-
ne in iudicium cum seruo tuo, ne me tra-
ctes pro meritis meis, nec secundum ini-
quitate meam facias mihi, sed propter
infinitam & inexhaustam bonitatem atq;
misericordiam tuam suscipe me. Misera
ego & imbecillis creatura in manu tua,
tui iuris & in ære tuo sum. O clementissi-
me, o maxime Deus o indulgentissime pa-
ter, ne me destituas, ne miserum me repu-
diatum abijcias. Tuus sum quantus quan-
tus sum.

Precatio u^o
Precatio u^o

Medicina

tus sum. Nemo me consolari, nemo libera-
re, nemo iuuare potest, præter TE SO-
LÛ. Tu uerus es Alexicacos, tu certissimũ
et præsentissimum es in omni necessitate
auxilium, præsidium, subsidium, propug-
naculum, tu arx es munitissima. Tu Deus
refugium nostrum, tu uirtus nostra, tu ad-
iutor in tribulationibus. In te domine spe-
ro, non confundar, ne unquam pudefiam
spe mea frustratus, sed tua iustitia serua-
me. Inclina ad me aurem tuam, accelera
ut eruas me. Esto mihi in Deum protecto-
rem, et in domum refugij, ut saluum me
facias. Fortitudo mea et refugium meum
es tu. Dominus meus es tu. In manibus tuis
sortes meæ. Illustra faciem tuam super ser-
uum tuum, saluum me fac in misericordia
tua Domine.

*Quid in primis
agrotanti d.
S. Hyandam
NB.* PORRò, in primis hoc monendus es qui
morbo conflictaris, ne cogites quæ pec-
cata admisseris, sed potius salutiferæ et
pretiosissimæ mortis Christi imaginem tibi
ob oculos positam contemplare, eam a
nimo tuo penitus insige, et certo tibi per-
suade, peccatis admissis iam non te, sed
CHRISTUM premi, ea omnia Christi hume-
ris imposta esse, qui eaque translata in se
expiauit

Animæ.

expiauit & dependit pro nobis, ita ut nūquam sit nobis ea imputaturus, sed remissurus gratis omnia, ueluti in symbolo fidei dei dicimus, Credo remissionem peccatorum.

Hic ægrotanti uerbi diuini testimonia de remissione Peccatorū per Christum, diligenter inculcanda, quorum aliquod subiecimus ut essent in promptu.

IOAN. I. Ecce agnus DEI qui tollit peccata mundi.

I. PETR. I. Non caducis rebus uelut auro & argento sumus redempti, sed precioso sanguine, uelut agni immaculati, & incontaminati CHRISTI.

Hæc, frater mi, altissime demitte in animū tuum, hæc te erigant & consolentur. Nō est quòd de remissione peccatorum ambigas: siquidem CHRISTI nomen professus es, & illius misericordia fides, tu etiam tollet peccata. Quòd si nihil hæsitaueris, constanterq; hoc credideris, iam liberatus es ab omnibus peccatis tuis, iam factus es Dei filius. Nihil ē quod uacilles, nihil ē quod metuas. sed audi testimonia, atq; ita audi

B ut pem.

Medicina

ut penitus animo imprimas.

IOHAN. III. Sic Deus dilexit mundum
ut filium suum unigenitum daret, ut om-
nis qui credit non pereat sed habeat uitã
eternam. Qui credit in eum non condem-
natur.

MATTH. IX. Non ueni ad uocandum
iustos, sed peccatores ad pœnitentiam.

MATTH. XI. Venite ad me omnes qui
laboratis et onerati estis, ego reficiã uos
Omnes ad se uocat, mi frater, nullum re-
pudiat, nullum reijcit. Huic uocule (om-
nes) etiam te includes, eiusq; misericordi-
am implorabis & refocillabit suscipietq;
te.

ROM. V. Commendat suam charitatẽ
erga nos Deus, quòd cum adhuc essemus
peccatores, Christus mortuus est pro no-
bis. Multo magis ergo nunc iustificati san-
guine eius, seruabimur ab ira per eum.

Hoc Euangelium plenum summæ conso-
lationis, etiam tibi, mi frater, denuntiari
uoluit Deus pater, tui amantissimus. Nam
& tibi missus est Christus, tibi etiam mor-
tuus est. Crede modò et commẽda te Chri-
sto seruatori & iudici tuo.

ROM. V. Si cum inimici essemus, reco-
ciliati su-

Animæ

ciliati fuimus Deo per mortem filij eius,
multo magis reconciliati seruabimur per
uitam ipsius.

I. CORINT. I. Christus factus est no-
bis sapientia à Deo, iustitiaq; & sanctifi-
catio & redemptio.

Hic frater charissime, animum erige, ut
maxime peccator sis, non è quod ideo de-
spõdeas animũ, sed confitere & agnosce
te coram Christo peccatorem, Christi mi-
sericordiam implora, ueniam pete, et cre-
de Christum unicum esse seruatorẽ, Chri-
stum esse salutem & iustitiam tuam, & ea-
rit continuo tua, tegetq; & abolebit om-
nia peccata tua, ut nihil tibi metuendũ sit
inde uel perculi uel damni.

II. CORINTH. V. Eum qui non nouit
peccatum, pro nobis peccatum fecit Deus
ut nos efficeremur iustitia Dei per illum.

Gal. I. Seipsũ p peccatis nostris dedit Chri-
stus, ut eriperet nos ex præseti seculo ma-
lo, iuxta uoluntatem Dei & patris nostri.

EPH. I. Per Christum habemus redẽ-
ptionem, per sanguinem ipsius remissio-
nem peccatorũ, iuxta diuitias gratie sue.

I. TIMOT. I. Christus IESVS uenit in
mundum ut peccatores saluos faceret.

Hoc, mi

Medicina

Hoc, mi frater, spera & tu, his uerbis habebis fidem, quemadmodum Paulus, tunc saluaberis & iustificaberis.

I. TIMO. II. Christus IESUS dedit se metipsum pretium redemptionis pro omnibus. Hoc, mi frater, constanter crede, iamq; unus es ex redimendis citra controuersiam.

HBBR. X. Sanctificati sumus per oblationem corporis IESV CHRISTI semel peractam.

MATTH. XXVI. in coena audis Christum tecum loquentem, te cibantem corpore suo, tibi exhibentem, ut bibas sanguinem suum ad uitam aeternam, ubi inquit: Accipite, comedite, hoc est corpus meum quod pro uobis datur. Hoc facite in mei commemorationem. Similiter & postquam coenauit accepto calice, dixit: Hic calix nouum testamentum est in meo sanguine qui pro uobis effunditur in remissionem peccatorum. Hoc facite quotiescunq; biberitis in mei commemorationem.

Hec uerba, mi frater, tibi dicta putabis, & animo tuo altissime infiges. Nam cum ad omnes loquatur, etiam tibi loquitur, tibi proderunt, in tuam salutem, & emolumentum

Animæ.

mentum cedent omnia quæ Christus passus est, non minus quam Petrum et Paulum iuuerunt.

I. PETRI. II. Christus peccata nostra ipse pertulit in corpore super lignum.

I. PET. III. Christus semel pro peccatis passus fuit, iustus pro iniustis, ut nos ad duceret Deo.

I. IOAN. I. Sanguis IESU Christi emundet uos ab omni iniquitate.

I. IOAN. II. Si quis peccauerit, aduocatum habemus apud Deum IESVM Christum iustum. Ipse est propitiatio pro peccatis nostris.

Potes plures sententias, potes & pauciores sumere prout uidebis decumbentem affectum esse.

Audisti hic, frater charissime, uerba non hominis, sed spiritus sancti, quæ testantur palam, quod Deus pater, qui non uult mortem peccatoris, sed ut conuertatur & uiuat, pro summo illo suo in te amoris fragrantissimi affectu, peccatorum tuorum sarcina te leuari, eaq; humeris filij sui dilectissimi imposuerit. Is ea suo corpore baiulauit & pertulit, ut non possint te dare unquam. Quippe Deus mortem filij

B 2 suo loco

Medicina

suo loco plenarie & sufficientis pœnitentiæ, satisfactionis solutionisq; pro peccatis tuis omnibus reputat & accipit, modo in CHRISTUM credideris. Cum itaq; peccata tua in CHRISTUM coniecta, in morte eum detinere suumq; facere & damnare nõ potuerint, profectò iam satisfactum est pro ijs, tibiq; iam remissa omnia. Hoc crede, uiuesq; in æternum. CHRISTUS ipse tulit peccata tua & mortuus est pro ijs, sed resurrexit suntq; peccata credentium per CHRISTI mortem abundè satis depensa & expiata. Atq; ita strictæ seueræq; iustitiæ Dei pro peccatis satisfactum est & plus satis, per IESUM CHRISTUM. Christus iam tuus est & omnium credentium, cum bonis suis omnibus, cum morte sua, cum resurrectione, cum ascensione in cœlos, cū uita cum meritis, cum gloria sua. Rom. VIII. Quapropter nihil in te iuris habet Satan nulla te iniuria afficere potest, cum sis per Christum iustificatus, cum sis ab omnibus tuis peccatis liberatus, cum sis Dei filius, Deus pater tuus est, tui amantissimus, propter CHRISTUM, qui te reconciliauit. Quapropter fac animo bono sis, et gaudeas in domino, siquidem cū sis in manibus

Animæ.

nibus Dei omnipotentis, patris tui fidissimi & optimi, in portu nauigas, extra omne periculum es, nihil tibi incommodi, nihil aduersi euenire potest, nam Dei custodia ac satellitio angelorum septus es. christus tuus est quantus quantus est, is omnia peccata tua sua innocentia obtegit & auferit. Nemo te manib. patris tui cœlestis extorquere poterit. Vbi crucem & afflictionem hanc corporalem (quæ sanè collata ad uitam æternam, leuissima est & momentanea) pertuleris deuorarisq; uicisti.

CHRISTUS in simili, imò longe acriore atque horribiliore agone fuit. Hic præcessit, hic caput tuum est, cui necesse est ut sis conformis, atq; peccatis moriaris, uitam que hanc peccatis madidam sordidatamq; deponas, ut cum CHRISTO Domino tuo in æternum uitam ueram uiuas. Ne te angāt peccata tua, non est quod ob ea conscientia tua maceretur cum iam ablata sint & abolita. Spiritus ille malus exitium animabus nostris machinans, tibi deuictus, tibi pessundatus est. Deus iam in te respicit, tui curam agit, te tuetur, & custodit, inq; te respicit totum Angelorum & Sanctorum omnium sodalitiū. Ac, ut CHRISTUS

Medicina

damnari non potest, ita nec tu damnari potes, modò tota cordis fiducia CHRISTO affixus credideris. Si peccatum, Mors, infirmus CHRISTO Domino tuo nihil incommodi inferre possunt, nec tibi incommodare possunt: siquidem in CHRISTO es, & CHRISTUS in te est. nunquam igitur damnari potes. Quòd si tibi ipsi peccata tua ferenda & expianda essent, nullo modo par esse posses ferendo tanto oneri, peccata longè te præponderarent, & ad imos inferos demersum absorberent.

Verum CHRISTUS uerus Deus, idemq; uerus homo, obtulit ultro seipsum pro te seq; in tuum locum substituit, pro te dependens omnia ueluti Psal. LXIX. ait: Quæ non rapui, exoluebam. Tu quidem commisisti peccata in te, sed ea luit atq; expiauit pro te CHRISTUS, teq; in libertatem asseruit, & uitæ æternæ consortem fecit, si modo huic Euangelio credideris.

Etiam si, frater charissime, soli tibi totius mundi peccata incumberent, tamè plurimum esset apud Deum gratiæ & misericordiæ, & plus satis. Deus tibi in CHRISTO benedictionem promisit & gratiam, eaq; in CHRISTO Domino tuo rata est & certa

Animæ.

certa, plena absolutaq;. Non potes nõ saluari, si modo in Christum oculos conieceris. Nihil salute tui certius. Nam CHRISTUS, naturalis Dei filius est, in Hypostasi diuina ueritas ipsa: quantum ad humanitatem, sanguis & caro nostra. Quis ad promissionem gratiæ donandam & exoluendam certior erit hoc Christo? qui ipse ueritas eius promissionis est, quiq; nos efflictim & ardentissime amat, adeo ut mortem oppetere uoluerit, quàm promissione ulla nos frustrari. Quocirca, si in Christum credideris, iam benedictionis diuinæ consors factus, iam peccatorum tuorum sarcina leuatus, iam hæres Dei & cohæres Christi es in omne æuum. Quippe, Cælum & terra transibunt, uerbum autem Domini manet in æternum. Credo itaq;, frater mi bonaq; spe animum erige, nec dubita, Deum illum maximum & optimum, etiam tibi, hoc est, ob tuam salutem hominem factum, etiam tibi natum, tibi in cruce mortuum, tibi à mortuis resurrexisse, & cælos ascendisse, eaq; quæ promissa nobis erant, uniuersa præstitisse & obtulisse. Quotquot sunt promissiones Dei per Christum sunt etiam, & per ipsum

Medicina

Amen. II. Corint. I. Quapropter à Deo
expete et expecta aliud nihil quàm merã
gratiã, & misericordiã, eamq; propter
& per Christũ. Siquidẽ extra Christum
nulla est cõsolatio, nulla salus, nulla spes,
nullũ auxiliũ. In unico hoc Christo, õne so
lamẽ, õnis refocillatio, omne presidũ &
subsidiũ, breuiter tota salutis nostræ ra
tio, omnis in illo gratia & misericordia,
multo & in infinitum maior, uberior, &
sublimior, quàm quisquam hominum que
at uel comprehendere uel optare. Deus
nobis fidem firmam & constantem largi
ri dignetur.

IN hanc formam, uel prolixiore, uel suc
cinctiore oratione, pro ut res poposce
rit, egrotantem consolaberis. Ac moneo
frater in Domino, ut quanto conatu studi
oq; potes, ab horrenda atq; terribili pec
catorum & mortis contemplatione ani
mum auoces, inq; solum CHRISTUM omnes
intendas cogitationes, in hunc oculos mẽ
tis figas, huic toto pectore adhaerescas,
hunc imbibas, hunc plena animi fiducia in
uoces, huic te totum committas. Siquidem
in hoc CHRISTO nihil inuenies aliud quàm
summam innocentiam, iustitiam, uitam &
salutem.

Animæ.

salutem, quæ omnia à CHRISTO in te deriuata, tua iam sunt, si modò Christum ut salutis tuæ authorem & redemptorē agnoscere uolueris. Quare iterum iterumq; moneo, totiesq; inculco (nec id temere,) ne peccatorum memoriam apud animum tuum renoues, perpendensq; eorum multitudinem atq; magnitudinem te excrutes. Peccatis procul ablegatis solum Christum crucifixum pone ob oculos, hūc, cordi tuo insige, in hoc sit totus animus tuus, & sensus tui, ad hunc plena fiducia confuge, huic mordicus & indiuulse toto pectore adhære. Hac ratione aduersus inferorum portas quantumuis diras illas, quantumuis seuas terrificasq; præualebis ac subsistes. Reuoca in mentem tibi quantam humanitate, quantam clementia, quantam comitate & benignitate CHRISTUS in Euāgelica historia omnes peccatores, qui poenitentia acta ueniam expetiuerunt opemque ipsius implorauerunt, suscepit, tractaritq;. Inuenies Magdalenam, inuenies Latronem cruci ad dextram affixum, inuenies Publicanum, inuenies Zachæum, & aliosq; quos insigni humanitate susceptos, à peccatis, quamuis grauibus, liberos pronuntiauit

Medicina

nuntiauit. CHRISTUS enim ipsissima est gratia, misericordia, auxilium, consolatio, uita, gaudium, et salus omnibus ijs, qui hæc ab ipso expectant, & fiduciam suam in ipsum collocant. Deus omnia hæc propter CHRISTUM promisit, qui ueritas est, et mentiri non potest. Nunquam itaq; nos falleret, nunquam deseret nos.

PORRO periclitanti de uita occurrat etiam sicubi laesisti & damno affecisti proximum tuum, ut si uel furto uel ui abstulisti aliquid, uel famam alicuius constupra-
sti. Hic facies idem quod CHRISTUS in cruce, orabis pro omnibus inimicis tuis, ijsq; ex animo condonabis omnes iniurias. Si quid tui ablatum est furto, non reposces uiolentius. Si quid tu alieni subduxisti, redde, si potes, aut cura ut reddatur, nec celabis quicquam, sed confiteberis, & dolebis te peccasse, ueniamq; orabis. Quod si propter fortunarum tenuitatem ablatum restituere non potes, sat erit, si tu alijs condonaueris, qui uel rebus uel corpori tuo uim & iniuriam intulerunt, fameq; tuæ obtrectauerunt. Si, inquam, his ex animo condonaueris, non est quod sis sollicitus, bono sis animo, nec dubita quin etiam remissurus

Animæ.

missurus sit tibi iniuriam à te alteri illatã
Deus. Neque enim potest non remittere
ei delicta, qui proximo condonat. si qui-
dem ipse docuit nos hanc compensandi
& dissoluendi rationem. Math. VI. Si re-
miseritis hominibus errata sua, remittet
& uobis pater uester cœlestis.

Medicorum opem implorare,
ac Medicinis uti Aegrotus an iu-
re possit.

MEDICORVM opem nec asperne-
tur, uec adoret aegrotus. Summa
spes fixa sit in Deo, qui ut solus
inferit animam corpori, ita solus exiuit
quum uult. Interdum tamen accersendus
Medicus, ne uideamur tentare Deum. Nã
cum remedia per se nec salutem efficiant
nec morbos, tamen cum à Medico natura
prudente, & in rationali methodo pro-
bè exercito exhibentur, Deorum manus,
& salutaria iure uocari possunt, Hero-
phylo teste. Quod & sacra scripturae te-
stantur. scriptum est enim: Honora Me-
dicum propter necessitatem et enim illum
creauit Altissimus. Altissimus creauit de
terra medicinam, & uir prudens non ab-
horrebit.

Medicina.

horrebit uillam. sortilegi, incantatores,
atq; impostores pij, qui falsis orationibus
ac præculis ægrotis mederi uolunt, tan-
quam pestes fugiendi & proffligandi sūt.
ueneficæ enim & cacodæmonum manus
sunt, non DBI omnipotentis, cuius uer-
bo & uirtute omnia regi & gubernari
debent.

Cum MORS terrorem inijcit
quid agendum.

Cogitabis mortem per **CHRISTUM** de-
lectam atq; ad internitionem dele-
tam esse. Ac nisi **CHRISTUS** nostri misertus
mortem pro nobis appetisset, mortis me-
tus ingenti & horribili anxietate crucia-
tibusq; intollerabilibus nos uexaret. Ve-
rum uicta iam & pessundata per **CHRI-**
stum morte, Animæ **CHRISTO** fidentiū mo-
ri & interire non possunt, sed post emi-
grationem ex hoc corpore rectâ ad **Chri-**
stum proficiscuntur. Vt audit **Latro** ille
in extremis agens: Hodie mecum eris in
Paradiso. Interim corpus conquiescit
certa spe ad beatissimam illam immortalē
uitam, resurrecturum nouissimo die, au-
gusta cum gloria, magnificentia, decore,
ut renouatum clarificatumq; unâ cum a-

Animæ.

nima in perpetuum uiuat cum CHRISTO
& electis omnibus, inter quos inueniẽtur
etiam multi, qui nobis in his terris uel am-
icitie uel cognationis uinculo iuncti fuere.
Ideòq; Mortem piorum Sacre literæ Sõ-
num uocant. Idem enim hoc caducum, fra-
gile, imbecillum mortale & computres-
cens corpus nostrum die extremo excita-
bitur ut excitatur homo somno sopitus, et
mox extincta abolitaq; morte apparebit
incompactibile, gloriosum, formosum, fir-
mum, salubre, immortale, sanum, purũ,
integrum, & spirituale. I. Corint. XV.
Hinc Psal. XVI. ait, Quã preciosa mors
sanctorum.

Hæc, mi frater, apud animum tuum ex-
pende, ne seducaris cum mundo qui pror-
sus nos mori, corpus unã cum anima inter-
cidere & interire, nihilq; nostri post dis-
cessum ex hac uita supersuturum opina-
tur. sed tota uia totoq; coelo errat. Neuti-
quam tam uile, tamq; despicabile est cor-
pus nostrum coram Deo: suus illi honor,
gloria, & salus præparata & destinata ẽ.
Idem enim hoc corpus quod circumferi-
mus, quodq; lecto affixum morbo consli-
etatur, torqueturq; idem, inquã, hoc cor-
pus gloria

Medicina

pus glorificatum & renouatum unâ cum anima uiuet, in æternum. Quòd si corporis iacturam faceremus, nec unquam id recuperaremus, ne utiquâ pretiosa & magna, sed uilis, sed horribilis, sed teterrima Sanctorum mors esset. Quocirca, non oscitanter hæc expendens, animum uacillantem, bona spe erectum, scripturæ sententijs fulcies. His crede, nihilq; addubita. Certa sunt & indubitata, quæ dico. Vt Christi corpus in tertium usq; diem sepultum, tertio die resurrexit, ad nouam & æternam uitam, nunquam denuò moriturum: Ita & omniũ corpora, qui in Christo obdormierunt, hoc est qui in Christũ crediderunt, quiescunt in monumentis ad tempus duntaxat spe certissima, letissima & pulcherrimæ resurrectionis, resurrextura die illo nouissimo in nouam & perpetuam uitam, ubi nec peccatum, nec MORS ulla erit, nec ulla calamitas, sed nihil aliud quàm iustitia, innocentia, uita, gaudium, beatitudo, salus in secula seculorum. Promisit hæc Deus qui infinitæ potentie est, qui ueritas ipsa est. Fient itaque indubiè. Huius promissionibus fide mi frater. Porro testimonia scripturæ de
Carnis

Animæ.

Carnis resurrectione diligenter meditan-
da, diligenter animo inculcanda sunt. Do-
cet nos hoc Paulus, ut istiusmodi sermoni-
bus de resurrectione mutuo nos firman-
tes, animos cōsolationibus erigamus. Nec
ulla certiores, nulla uberiores consolati-
ones dari possunt, quàm quæ ex scriptu-
ræ testimonijs de resurrectione petimus.
Non humana uerba sonamus, sed Dei, qui
certo potenterq; præstabit quæ locutus
est. Nemo Dei uoluntatem immutare, ne-
mo illius propositum & sententiam impe-
dire aut remorari potest. Immense est po-
tentia, uerax est & fidelis, ineffabilis il-
lius est & inexhausta bonitas & miseria-
cordia. Nemo itaque de hoc ambiget.

Testimonia de Resurrectione mortuorum.

MATTH. XIII. iusti fulgebunt ut sol
in regno patris sui.

IOAN. V. Amen amen dico uobis, qui
sermonem meum audit & credit ei qui mi-
sit me, habet uitam æternam, & in condē-
nationem non ueniet, sed transiit à mor-
te in uitam.

IOAN. VI. Hæc est uoluntas patris me-

C i qui

Medicina

ī qui misit me, ut omnis qui uidet filium et credit in eum, habeat uitam æternam, & ego suscitabo eum in nouissimo die.

IOAN. VIII. Amen amen dico uobis si quis sermonem meum seruauerit, mortē non uidebit in æternum.

IOAN. XI. dicit CHRISTUS Lazarū dormire, qui tamen expirauerat, cuiusq; cadauer iam sepulchro mandatum erat, sed CHRISTUS uitæ reddit mortuos, & uocat ea quæ non sunt, ut sint. (Rom. III.) itaq; subdit: Ego sum resurrectio & uita, qui credit in me, etiā si mortuus fuerit, uiuet. statim post hæc uerba excitat Lazarum, putrescentem iam quatríduanum & olentem.

ET quia natura in his agonibus pusillanimes sumus & meticulosi, ut ad credendum quòd futura sit resurrectio, adminiculi plus haberemus, multi à mortuis ad uitam sunt reuocati temporibus Prophetarum & Apostolorum. CHRISTUS excitat à mortuis uiduæ filium, Luc. 7. Excitat & principis synagogæ filium. Luc. 8. Excitat & Lazarum. Ioan. II. Petrus item uitæ restituit Tabitham. Acto. 9. Paulus, Eutychum. Acto. 20. Eliseus Propheta

Animæ.

Propheta hospite sue filium. 4. Regum
4. Elias Propheta sareptane puerum,
3. Reg. 17. mortuum ad uitam reuocat.
Deus item duos illos maximos & sanctissi-
mos uiros, Enoch. Ge. 5. & Eliam 4. Reg
2. uiuos, unà cum corpore & anima, ex
hac fragili, & misera uita raptos assump-
sit ad se, ut per illos significationem ali-
quam futurae & uerae uitae daret, ne iuxta
Ethnicorum & Epicureorum opinionem
& nos post hanc calamitosam uitam, ni-
hil nostri superesse crederemus.

PORRO commonescies pusillanimum
egrotum, ut cogitet, quid maximus ille
et potētissimus Dominus mortis & uitae,
IESUS CHRISTUS dicat Luc. 8. Nolite fle-
re, non est mortua puella, sed dormit. Ra-
tio incredula non intelligēs Dei mysteria
deridet hæc. Verum CHRISTUS uerbis fidē
addens, simul cum dicto puellam mortuā
uitae restituit. Hic idē Domin. IESUS Chri-
stus animam tuam excipiet, custodietque,
& nouissimo die, animæ corpus reddet,
copulabitq; ad uitam eternam.

IOAN. V. Venit hora, in qua ōnes qui
in monumentis sunt, audient uocem eius.
& prodibunt, qui bona fecerunt, in resur-
rectione

Medicina

rectionem uitæ. Rom. 8. Quòd si spiritus eius qui excitauit IESUM à mortuis, habitat in uobis, is qui excitauit CHRISTUM ex mortuis, uiuificabit & mortalia corpora uestra, propter ipsius spiritum inhabitantem in uobis. I. Corint. VI. Deus Christum dominum suscitauit, & nos suscitabit per potentiam suam. Caput decimum quintum primæ ad Corin. dulcissimis & efficacissimis consolationibus refertum est, ideo nullo auro æstimabile. In eodẽ Cap. Paulus resurrectionem nostram ita annexit affigitq; CHRISTI resurrectioni, ut separari & diuelli inde non possit, in hanc sententiam: CHRISTUS resurrexit à mortuis (id quod est certissimum) ergo citra dubium resurgemus & nos. CHRISTUS enim est caput nostrum, nos membra. Caput hoc non est sine membris suis, nec relinquit et deserit membra sua. Vbi CHRISTUS est, ibi erimus & nos: sumus enim membra corporis eiusdem, ex carne & ossibus eius. Quis immensam illam gloriam inestimabilis & ineffabilis gratiæ misericordiæq; pro dignitate satis de prædicare potest, quòd Deus è cœlis se demittens ad infima dignatus est homo fieri mortalis, ut caduca hæc

Animæ.

ca hæc & fragilis hominum natura diuina nature unita, ad uitam immortalem, per infinitam & incomprehensibilem diuinitatis uim atq; efficaciam, regni coelestis consors facta, proueretur. Si crederemus tantas diuitias nobis donatas, & tã beatum uite genus nos manere, qui queso animo consternari & angari possemus? Natura omnium fidelium qui & ante & post CHRISTUM fuerunt & futuri sunt, extra dubium in CHRISTO uero homine & uero Deo immortalitatem induit. Uerberataq; & efficacissima est consolatio de resurrectione CHRISTI, qua Paulus Corinthiorum animos firmat, ubi inquit: CHRISTUS surrexit à mortuis, primitiæ eorum qui dormierunt fuit. Postquam enim per hominem mors, etiam per hominem resurrectio mortuorum. Quemadmodum enim per Adã õnes moriuntur, ita & per CHRISTUM omnes uiuificabuntur, unusquisque autem in proprio ordine: primitiæ CHRISTUS, deinde ij qui sunt CHRISTI. Addit hic Paulus similitudinem de rebus naturalibus, unde corporum resurrectio clarè & manifestè percipi & declarari potest. Sũpta est autem similitudo à semine, quod ab

Medicina

agricola aridum in terram proiectū, moritur quasi, computrescitq̄. Nō tamē prorsus perit terræ mandatum, sed prodit ē terris amœna, elēganti, letaq̄; forma ac specie nouum & recens: sic & corpus nostrum resurget non corruptibile, caducum, fragile, flaccidum interiturumque, uti nunc est, sed speciosum, elegans formosum, forte, uiribus integris, & immortale in uitam æternam.

HAEC est uia per mortem hanc corporalem in ueram & æternam uitam, in ueram patriam. Caro & sanguis hereditatem regni Dei, in quo nihil nisi uita est, cōsequi non potest. Atq; ob id oportet corruptibile hoc corpus induere incorruptibilitatem, & mortale hoc induere immortalitatem. Tum fiet sermo qui scriptus ē. Esaiæ. 25. Absorpta est mors in uictoriā. Oseæ. 13. Qui credunt in CHRISTUM, iam peccatum, mortem & inferos uicerunt: ideo mortem contemnentes, & in CHRISTO iam fortes & animosi, dicent. Vbi mors aculeus tuus? Vbi tua inferne uictoria? Aculeus mortis peccatum est, potentia peccati lex. sed laus Deo qui dedit nobis uictoriam per Dominum nostrum IESUM CHRISTUM

Animæ.

CHRISTUM addemus & alias sententias plenas uberrima consolatione. I. Corin. IIII. Qui dominum IESVM CHRISTUM suscitavit ex mortuis, suscitabit & nos. ad Phil. III. Nostrum politeuma in cœlis est, ex quo & seruatorẽ expectamus Dominum IESVM CHRISTUM, qui trãfigurauit corpus nostrum humile ut conforme reddat corpori suo glorioso secundum efficaciam qua potest etiam subijcere sibi omnia.

Colo. III. Emortui estis, & uita uestra abscondita est cum CHRISTO in Deo. Quandoq; CHRISTUS manifestatus fuerit uita uestra, tunc & uos cum illo manifestabimini in gloria. I. Thessa. IIII. Nolo uos ignorare fratres de his qui obdormierunt, ne doleatis, quemadmodum & ceteri non habentes spem. Nã si credimus quod IESUS mortuus est, & resurrexit, sic & Deus eos qui obdormierunt per IESVM adducet cum illo.

SOLATVR & Paulus Timotheum discipulum articulo resurrectionis, 2. Tim. 2. his uerbis: Memento IESUM CHRISTUM resurrexisse à mortuis, ex semine Dauid, secundum euangelium meum. Si commortui sumus cum CHRISTO, & conuiuemus: si sufferimus,

Medicina

ferimus, & conregnabimus. Hebr. 2. dicit
CHRISTUM per gratiam Dei pro omni gu-
stasse mortem. Et ibidem ait, CHRISTUM
participem factum carnis & sanguinis. id
est, uerum hominem fuisse, ut per mortem
aboleret eum qui mortis habebat imperi-
um, hoc est, diabolum: & liberos redde-
ret eos, quicunq; metu mortis per omnem
uitam obnoxij erant seruituti.

NB.
II. TIMO. I. Deus saluos fecit nos, &
uocauit uocatione sancta, non secundum
opera nostra, sed secundum suum propo-
situm & gratiam quæ data est nobis, per
CHRISTUM IESUM ante tempora eterna
sed palam facta est nunc per apparitio-
nē seruatoris nostri IESU CHRISTI qui mor-
tem aboleuit, uitam in lucem produxit ac
immortalitatem. I. IOAN. III. Scimus,
quòd translati sumus de morte ad uitam,
quia diligimus fratres. I. IOAN. III.
In hoc apparuit charitas Dei in nobis,
quòd filium suum unigenitum misit Deus
in mundum ut uiuamus per eum. Iob. 19.
Scio quòd Redemptor meus uiuit, & in
nouissimo die de terra surrecturus sum.
Et rursum circumdabor pelle mea, & in
carne mea uidebo Deum. Quem uisurus
sum

Animæ.

Sum ego ipse, & oculi mei cōspecturi sūt
& non alius.

HÆC scripturæ testimonia qui diligen-
ter meditatur, non potest non maxima cō-
solatione ingentiq; letitia affici. Eius rei
exemplum nobis euidentissimum esse Pau-
lus potest, Phil. 3. qui ex animo gaudens
gratulatur sibi, quod cognouerit CHri-
stum, & potentiam resurrectionis illius,
per quā mors nostræ morti allata est. Nūc
itaque mors ijs qui credunt in CHristum,
mortua est, nihil nunc in morte terribilē
est quod formidandum & extimescendū
sit, præter imaginem & speciem, pere-
inde ut serpens extinctus, pristinam qui-
dem & terribilem illam imaginem suā
obtinēt, cæterum ad lædendum nihil in se
uirium habet. Et quemadmodum per ene-
neū illū serpentē, Nu. 21. à Mose in deser-
piceretur, uiui serpētes moriebātur, nec
Iudæi uiuentum serpentum ueneno infici
poterant: Ita et mors nostra moritur, sitq;
innocia, & minime metuenda, si saluificā
CHristi mortem oculis fidei fuerimus con-
templati. Breuiter, mors a simili imagi-
ni & umbra mortis, imò uere uitæ initiū

Medicina.

Et aditus est. Christus, qui ueritas ipsa
ē ait: Ioan. 8. Si quis sermonem meum ser-
uauerit mortem non uidebit in aeternum.
Qui quæso fit hoc? Dicam. Homo Chri-
sti misericordia fidens, propter fidem ex
Buangelio haustam, Christo Domino suo
qui uera est uita, sic incorporatus est, ut
ita dicam, et sic unitus et copulatus, ut ab
eo separari et diuelli non possit. Hoc itaq;
corpus ab anima seiungitur, in spe mini-
me dubia resurrectionis gloriose ad uitā
aeternam. Quippe intra breue temporis
spatium corpus animæ redditur, ut per-
fruaturs aeternis gaudijs. Atq; ita in Chri-
stum credens, aeternam mortem corporis
et animæ, hoc est, aeternam damnationē
et ueram mortem non uidet. Siquidem pi-
orum mors, emigratio et profectio est ex
uita hac mortali in immortalitatē ad Chri-
stum, ad angelos, ad sanctos omnes.
Cum Infernus seu Damnatio æ-
terna occurrens terret.

SPIRITVS ille maleuolus, mirificans
homini de prædestinatione sui sollici-
tudinem inicit, diras has et horribiles
cogitationes suggerens: Quid si deo non
placeres?

Animæ

Vaceres? Quid si te reiecisset? Qui scis
esse ex illorum numero, quos ad uitam
æternam elegit Deus? Hæ ac similes ten-
tationes longæ, sunt durissimæ, grauissi-
mæq; animum discruciant & angunt. Qua
propter omni hic pede, quod dicitur, stes,
constanterq; in hac acie partes tuas tueas,
ne cesse est. Porro si uictoriam obtine-
re in prælio hoc uolueris, hoc stratage-
mate, hac arte illum aggrediaris oportet.
Mox ubi hæ tentationes tibi à satana
mittuntur, caue descendas cum illo in
disputationem, caue cum illo te committas
aliquis ex aduerso respondeas: uerum his
erbis cogitationibusue protelatum à te
repelle: Aufer te hinc Satana, abi in rem
regulam. scriptum est, Non tentabis Domi-
num Deum tuum. Cum Deus semper pro
paterno suo in me animo maximis & infi-
nitis beneficijs me affecerit, cum uita hac
me donarit, eamq; hætenus fouerit ac ser-
uauerit, cū bonis omnigenis cumularit, que
esset dementia de illius misericordia ad
dubitare? Cum me per Baptismum in gre-
gem suorum receptum albo Christianorū
asscripserit, cum ad Euangelium gratie
me, in quo se futurum patrem meum pro-
misit.

Medicina

misit, me uocauerit, qui nō optima quæq;
ab ipso expectarē, summaq; mihi de ipso
pollicerer? Qui non esset propensissimus
& obuia expositissimæq; illius in me uoluntatis?
Quid multa? stultissimum est & periculosum
indulgere his cogitationibus de prædestinatione.
Porro autem cogitationes has alijs obrues & anteuertes,
quia Deus tuum animum occupari uult, uide-
delicet ijs quas CHRISTUS ipse præscripsit
ubi inquit: IOAN. 3. Qui credit in CHRISTUM,
non perit, sed habet uitam æternam.
Audim⁹ quod is qui credit in CHRISTUM,
qui CHRISTUM sanctificationem, salutem,
& iusticiam suam agnoscit, damnari non
possit? quodq; sit salutis & uitæ æternæ
consors futurus? Quotquot itaq; misericordiam
CHRISTI fidunt, extra controuersiam
e numero sunt eorum qui electi sunt
ad uitam æternam, in CHRISTO præsciti &
prædestinati, iam olim in librum uitæ cō-
scripti. At qui prædestinati sunt ad uitam
æternam, ij imagini CHRISTI conformes fi-
unt. Fidem autem, ob quam coram Deo ius-
ti reputantur, non nisi ex uerbo Dei con-
cipiunt. Hac itaq; fide, hoc est, fiducia
misericordiæ gratis propter CHRISTUM
donatæ

Animæ.

donatæ saluantur. Certissima hæc sunt,
& longè uerissima. Deus nec falli potest,
nec fallere quenquam. Consilium hoc est
Dei patris benignissimi & uere philan-
thropi. Hæc sic ab æterno proposuit, sic
præsciuit, sic præfiniuit. Non est igitur
quod te morentur aut perterrefaciant, ea
uæ hostis ille salutis nostræ inuidens, exit-
ium animæ nostræ moliens suggerit hisq;
opponit. Fac modò credens Christo,
fiducia misericordiæ te erigas, nec quic-
quam erit periculi. Nam si spem & fiduci-
am tuam figis in Christum, Christus tuus
est, & tu Christi es. Hoc te redimente pe-
rire & damnari nullo modò potes. Ioan.
6. siquidem Christo credentes, per pa-
trem pertrahuntur ad Christum. Per eū
dem eos saluari, nec quenquam ex ijs peri-
re uult. Quapropter fac fortis animo,
fac constanter credas, & bonam spem de
Christo concipias. Quicumque in Chris-
tum credunt, ijdem ad uitam æternā præ-
destinati sunt. In Christum itaq; oculi in-
tendendi, ad illum confugiendum, hic uni-
cus & uerus seruator noster apprehendē-
dus fide est, si saluari uoluerimus. Hic u-
nusquisque diligenter expendat seriam
illam exhortationē

Medicina

illam Pauli exhortationem, Heb. 12. cuius
uerba hæc sunt: Per tolerantiam curra-
mus in proposito nobis certamine, respici-
entes ad fidei ducem & consummatorem
IESUM, qui proposito sibi gaudio pertu-
lit crucem ignominia contempta, & ad
dextram throni Dei consedit.

PORRO omnes tentationes quibus
uexatus est grauissimis CHRISTUS, nostre
causa pro nobis pertulit, teste eodem Paul-
lo Hebr. 4. Non habemus Pontificem, qui
nō possit affici sensu infirmitatum nostrarum,
sed tentatum per omnia iuxta similitu-
dinem absq; peccato. Accedamus igitur
cum fiducia ad thronum gratiæ, ut conse-
quamur misericordiam, & gratiam inue-
niamus ad opportunum auxilium. Hæc,
frater mi, imprime animo tuo. Datus est
nobis CHRISTUS primum in hoc, ut nos re-
dimeret, reconciliaret, & salutis æternæ
participes faceret: deinde, ut esset exem-
plum nobis ad uitam pietum exigendam,
tam defungendam. Quòd si itaq; piè &
feliciter diem tuum obire uoles, fac CHRI
sti morte tibi ob oculos posita, ad illius e-
xemplum & tu uitam finias. Quippe Chri-
stus propositus est nobis exemplum imi-
tandum in

Animæ.

tandum in uita, in omni afflictione, in morte. Nemo pie uiuet, nemo afflictiones perferet, nemo mortem feliciter subibit, nisi Christi uitam, & mortem sibi proposita, imitatus fuerit. Christi morte omnium peccatorum mors absorpta est & abolita. Quocirca considerabis & meditaberis diligenter quale mortis genus habuerit, quomodo in agone illo longe omnium accerimogesserit sese, cum pendens in cruce grauissimis tentationibus obrueretur. Hunc Christum imitare inuocato Dei auxilio.

PRIMO, Tentabatur morte, cum obiceretur illi: Alios seruaui, seipsum non potest seruare. Ac si dicerent: iam actum est cum illo. Moriendum est illi, & perendum omnino. Nemo enim manibus nostris extortum liberabit. Ad hunc modum tibi quoque hostis ille noster irreconciliabilis terrorem mortis incutiet. sed tu contra audentior ito. Collige animum, eumque spe bona confirmato. Christus hostem istum uictum pessundedit. Vinces & tu eundem per Christum. Obtende scutum fidei in Christum. Dominus tuus Christus, rex glorie, idemque Dominus uitæ, non factus est morti obnoxius, sed uiuit & regnat.

Medicina

gnat. Hic dominus & uindex tuus, uiuens
& regnans non destituet te, non patietur
ut ullam in te tyrānidem mors exer ceat.
Frustrari te non potest, nec mentitur, cū
ueritas sit. Hanc de illo fiduciam concipe
optima tibi de illo pollicere, uiuesq; cum
illo in. omne æuum. Quòd autem uult te
tentationibus conflictatum, mortem cora
poris subire, id omnino tua causa fit. Ne
que enim alia uia in ueram illam & ætera
nam uitam transmigratur, quàm per cora
poris mortem. Relinquenda itaq; & dea
ponenda est hæc uita, si æterna potiri uo
lueris. Ita post uitam hanc, incipies demū
uerè uiuere. Præterea prodest etiam ad
hoc mors hæc corporalis, ut degustata ea
ius amaritudine & acerbitate, experiaris
& agnoscas quàm ardens fuerit Christi
in te amoris affectus, quam inestimabile
beneficium in te contulerit, cū pro te mor
tem oppetens, suo corpore dependeret
& expiaret omnia delicta tua, morte in
totum extincta & abolita, portisq; infa
rorum deiectis, subuersis, conquassatis.
Nunquam enim experiri aliter & intelli
gere potuisses, quāta esset energia & po
tentia uitæ in Christo, quæ mortē nostrā
absorpsit.

Animæ.

absorpsit, nec beneficij magnitudinem agnouisses, nec tam ardentem gratias egisses CHRISTO Domino & redemptori tuo. Quocirca uiuente CHRISTO, uiues & tu, eritq; tibi mors hæc somnus quidam felix & salutaris, aditusq; & ianua in uerã & beatissimam illam uitam.

SECUNDO, Tentabatur CHRISTUS etiam peccato, ut homo scelerosus & grauissimi criminis reus, cum exprobraretur illi: si filius Dei es, descende de cruce. Seruasti alios, quin seruas & te, Hæ contumeliosæ uoces quid aliud sibi uolunt, quam quod iudicarint illum fraude, dolis, uasfricie, technis, & artibus malis imposuisse hominibus nihilq; minus esse quàm Dei filium, imò hominem scelestissimum, improbissimum & teterrimum. Asimiliter hominem iam de uita periclitantem tentans Satan, quicquid unquam contra deum admissum est ab illo, offert, totaq; peccatorum plaustra illius animo suggerit, eaque in immensum exaggerata, ut atrocitate & magnitudine peccatorum de misericordia Dei & uenia hæsitantem, ad desperationem adigat. Et hic pede fixo fortiter resistens, hostem impetentẽ te, his uer
D bis exci

Medicina

*bis excipies, fateor me maximum & gra-
uissimum peccatorē esse: Verū Christus
nullius peccati reus, agnus ille insons, in
cuius ore dolus inuentus non est, Propter
peccata mea dirā mortē passus ē, ab illo ō-
nia expiata sunt, quātacūq; et quodcunq;
sint, prō ōnibus abūde satisfactū ē. Mors
Christi etiam meorum peccatorum pro-
pitiatio est. Christus uerē languores me-
os tulit, Christus uerē dolores meos ipse
portauit. vulneratus est propter iniqui-
tates meas, attritus est propter scelera
mea. Liuore eius sanatus sum. Omnia mea
peccata in se transtulit. Nulla nunc ego
agnosco: Christo gratias ago qui omnia
suo corpore dependit.*

TERTIO, Tentatus est & inferno seu
damnatione aeterna, cum obijcerent illi,
sperauit in Domino, eripiat eū, saluū faci-
at eū, quoniā uult eū: quasi dicerēt: Omnis
illū spes in Deū frustrabitur: Deus illū a-
uersatur atq; abominatur, & ad inferos
detrusum in perpetuum damnabit. Cum
& te istiusmodi tentationibus, Tentator il-
le laceſsit, caue pedem loco moueas. Non
est

Animæ

est quòd contremiscas, nihil extimescas.
Nihil moueant te, quamuis grauia quæ of-
fert. Excute animo, & procul relega à te
tam peccatum, quam mortem & infernũ.
Nihil in te iuris habent, si in CHRISTUM o-
culos conieceris: Hunc apprehende, huic
te totum commenda. CHRISTUS tuus est, to-
tum se tibi CHRISTUS impendit. Hic à tyra-
nide diaboli ac æterna damnatione, in æs-
timabili pretio te redemit. CHRISTUS hic ẽ
innocentia tua, & uita tua, et iustitia tua.
Caue modò ne cor tuum à CHRISTO crucia
fixo tentationibus ullis auocetur. Si huic
CHRISTO adhæseris, tanquam in excelsam
& firmissimam atq; insuperabilem petrã
collocatus, tutus es aduersus omnes infero-
rum portas, ut cum CHRISTO exclamare
possis: Psal. 16. Prouidebam Dominum
in conspectu meo semper: quoniam à dex-
tris est mihi, ne commouear. Propter hoc
letatum est cor meum, & exultauit ling-
ua mea: insuper & caro mea requiescet
in spe. Notas mihi fecisti uias uite: ad im-
plebis me letitia cum uultu tuo, delecta-
tiones ad dexteram tuam usq; in finem.
Gal. 3. Ioan. 1. Matt. 15. Per talem fidem
in CHRISTUM, filius Dei, frater & coheres
D 3 CHRISTI

refug D. 2

Medicina

CHRISTI, uitaq; aeternae consors es. Haec fides iustificat iustos: hoc est, in CHRISTUM credentes. Propter hanc fidem benedictus filius coelestis patris es, & emigrans hinc, proficisceris in regnum caelorum, electis filiis ab exordio mundi praeparatum.

Quod si uero in tentationibus nutat et uacillat fides tua, cumq; uoluntatem Dei patris non satis patienter moderateq; fers cum dilectio tua erga Deum sub frigida, cum spes infirma & tenuis est, metuis que ob id, ne satis bene conueniat tibi cum Deo, neue eum habeas infensum. Haec sane grauissima & laboriosissima difficillimaq; est tentatio. Sed tu, mi frater, apud te cogitabis, tibi que persuadebis, quod Christus propter te intollerabilem & inuincibilem tentationem sustinuerit, in qua apparebat nullum usquam auxilium, solatium, subsidium aut patrocinium, in qua uisi sunt, Deus totusq; mundus atrocissimi & infensissimi hostes esse, cum exclamaret: Deus meus, Deus meus quare me dereliquisti? O horribilem & durissimam tentationem hanc: Bone Deus, quam fuit acerba, quam grauis, quam dura, quam amara mors illa, quam pro nobis subiuit ut
uiam

Animæ.

uiam crucis nobis facilem redderet. Cum
itaq; Christus ultro his tam horribilibus
intollerabilibusq; anxietatibus & calamita-
tatib. sese subiecerit, immerferitq; uolente
hoc cœlesti patre nostri amātissimo, haud
dubiè scit & agnoscit nostram etiam in-
firmitatem, haud dubiè nostri misertus
stricto iure nobiscum non aget, & multa
imbecillitati nostræ condonabit. An non
ipse adeò omnes ad se inuitans: Venite in-
quit omnes ad me qui laboratis & onera-
ti estis, & ego reficiam uos. Quæ quæso
uberior consolatio, quæ maior ulla dari
posset? Multa quidem & ualde grauiâ ho-
minem molestant, & angunt. Quid quæso
grauius terrere, quid crudelius discri-
ta re & torquere conscientiam hominis pec-
catis obruti potest? quàm cum dubitat de
Dei misericordia, cum metuit ne auer-
tur ipsum Deus & à se reijciat, cum fidē
seu fiduciam hanc misericordiæ concipe-
re non potest, & se ut mēbrū aridum am-
putatum & reiectum iri imaginatur. Hic
adsis IESU Christe præsentis auxilio et sub-
sidio tuo, hic refocillatione opus est, ne a
trahæc & uiolenta horridaq; fluctuum
tempestas miserum hominem obrutum de-

D 3 mergat.

Medicina

mergat. Sed non est quòd ambigamus: nò est uanus Christus, promissa apparere faciet, iuuabit & refocillabit nos. Vbi itaq; non satis firma est fides tua, ubi formidine & pauoribus concutitur pectus tuum, ubi te de misericordia Dei addubitare, a deoq; nulla fide præditum esse sentis, confestim Deum inuoca, apud illum misericordiam & incredulitatem tuam deplora, illius opem ardentibus uotis expete, & reficiet iuuabitq; te, hincq; illum glorificatum prædica bis. Receptit se hoc facturum & faciet, tu modò caue ne inuocare cesses. Indesinenter suspirijs ex imo pectore ductis patrem illum omnis consolationis impiora, ne auertat à te faciem suam. Tuam illi imbecillitatem, a deoq; omnia quæ te argunt & crutiant in illius sinum effunde. Exclama cum discipulis: Luc. 17. Domine adauge mihi fidem. Item, cum patre Lunatici: Mar. 9. Credo Domine, succurre incredulitati meæ. Domine ad adiuuandum me festina, antequam mole hac depressus submergar: Misericordia tua super omnia opera tua. O clementissime, o benignissime pater, Domine Deus salutis meæ, susceptor meus & refugium meum, ne intres in iudicium

Animæ.

in iudicium cum seruo tuo. CHRISTUS iustitia mea est, & redemptio & innocentia mea, qui propter me acerbissimam & crudelissimam mortem obire sustinuit. Moneant te hæc, o pater omnis misericordie.

Propter hunc CHRISTUM filium tuum miserere mei, confirma & corrobora cor meum fide in CHRISTUM, consolare me consolationibus Spiritus sancti, ut potiar gaudijs ueris in CHRISTO in perpetuum. Amen.

AD hunc modum laborans, luctans, & pugnans cum imbecillitate tua, incredulitatemq; & pusillanimitatem tuam accusans & deplorans apud Deum, si CHRISTUM apprehenderis eiq; apprehenso tenaciter & mordicus adhaeris, uotis flagrantibus & indefessis auxilium expetens oransq; ut ipse in tuum se locum substituens ea quæ tibi desunt suppleat. si hæc feceris, tunc omnia se optime habent. Tunc bene & præclare tecum agitur, nihil est periculi, salua res est. siquidem hæc duo, credere in CHRISTUM, & uotis ardentibus fidem expetere, non multum inter se distant. sis, licet, imbecillis & pusillo animo præditus, hoc te tamen soletur & erigat, quòd DEUS mandat & uult se inuocari,

Medicina.

quodq; promisit se inuocatum, exauditurum, & auxilio subleuaturum. Porro ut nihil iustius à Deo petitur quàm uera fides, ita nullam orationem exaudit citius aut lubentius quàm eam quam homo nihil in se boni inueniens, suam infirmitatem, suam tenuitatem & miseriam agnoscens, suam incredulitatem deplorans & deuouens, effundit, anxijs & creberrimis suspirijs, ardentissimisq; uotis fidem exspectans. Hæc uota, hæc suspiria, hæc orationes hæc exigua & quantulacunque fides, profectò scintilla est clara & pia, semē Dei, quæ non nisi Deo operante & efficace in nobis, exoritur, qui per Prophetam Esaiã Esa. 42. ait de CHRISTO, Non extinguet liuum fumigans, & calamum quassatum nõ conteret. Quapropter fac constanter credas in CHRISTUM, uel certe uotis ardentibus ora ut possis credere, deplorans apud Deum incredulitatem tuam. Hæc si feceris nihil dubitabis te à Deo iustum reputari, te esse filium Dei, qui non temere nec frustra CHRISTO filio suo unigenito nostram imbecillitatem, nostra peccata imposuit. Apud Math. cap. V. ipse Christus ait: Beati pauperes spiritu, quoniam illorum

Animæ.

illorum est regnum cœlorum, Beati qui
lugent, quoniã consolabuntur. Beati qui
esuriunt & sitiunt iustitiam, quoniam sa-
turabuntur. Hæc & tibi dicta sunt, frater
charissime, hæc proprie in te competunt.
Mœres & angeris ob uitam male actam,
ex animo doles, sitis & esuris iustitiam,
confide, bono sis animo, quæ concupiscis,
accipies, iamq; es iustus coram Deo per
Christum. Hinc exemplo Christi & Ste-
phani, spiritum tuum manibus Dei Pa-
tris commendabis, in hæc uerba: Commē-
do, o pater clementissime, in manus tuas
spiritum meum, imò tuum spiritum, cum
tu eum corpori inditum ad tempus mihi
commendaris, cum propria tua imago sit
& simulachrum ad tui similitudinem effi-
ctū, cū propter eūdē redimēdū unigeni-
tus filius tuus sanguinem suum pretiosis-
simum profuderit. Hunc inquam, spiritū
tuum iterum iterumq; commendo in ma-
nus tuas, o pater indulgentissime, o Deus
omnis misericordiæ. Tuus sum, quantus
quantus sum, tuum quæso suscipias, ser-
ues & uita æterna dones, per IESUM Chri-
stum filium tuum unigenitum, Dominum
nostrum. Amen.

*Ab Oratione
uicis*

Medicina

De Testamenti ordinatione, & peccatorum Confessione.

CV M adhuc mens sana cōsistit in corpore, Testamentum condendum ē, ijs qui legare sua, testariq; iure possunt: ne si ad extremum usq; uitæ momentū, id differant negotium, morte præoccupentur. igitur qui legitimos habet heredes, consultum fuerit, ut omnem curam testamentariam ad illos releget. Quòd si aliesum es conflauerit, obæratuq; cuiquam fuerit, id aperte explicet, dissoluendaq; debita curet. Hoc peracto submoueat omnes de rebus huius seculi obstrepentes. In quo supra modum peccant complures qui iam animam agenti ingerunt scrupulos de testamento, deq; rebus externis, interdum & morientem cogunt subscribere, idq; detrectantem & inuitum ac detestantem illorum importunitatem, per quos mori non liceat. Quibus amicis quid esse potest inimicius? Deim³ si morbi ratio patitur. Anima priusquam corpori mederi studeat per exomologesin breuē, sed sinceram & fuci expertem, & à sacerdote eum plena fide summaq; reuerentia pœnitentiæ remedium accipiat, ex intimis præcordijs

Animæ.

cordijs Dei misericordiam imploret, sumatq; uitæ castigatiõis propositum, si contingat reualescere. Quòd si fortè nõ est parata sacerdotis copia, ne protinus (quod solent superstitiosi quidam) trepidet ac despondeat animum, sed ipsi Deo ex corde confiteatur iniustitiam suã, qui pro sua clementia mentis affectum pro facto dignabitur accipere, & quod deest externis sacramentorum signis de suo supplere peculiari gratia. Per illum quidẽ efficacia sunt omnia sacramenta, quæ quodammodo signaculi sunt diuinæ erga nos beneficentiæ: sed idem absq; signis quum opus est, consulit hominum saluti, tantum ut absit negligentia & contemptus sacramentorum, adsit autem fides & prompta uoluntas.

De sacramento Eucharistiæ, & extrema Vnctionis.

ANIMO expurgato per ueram et integram exomologesin Deo & sacerdoti ritè factam, angustissimum Eucharistiæ sacramentum obnixè si bi deferri petat ægrotus: caueatq; in primis, ne illotis manibus synaxim s; u Mensam illã sacrosanctam accedat. Non enim existimandũ
est minas

Medicina

est minas illas grauissimas quæ sunt apud Paulum irritas esse. Postquam igitur pro suo captu & modo se preparauerit, hæc piè meditetur & proferat: Domine, tu uaticum es nostræ peregrinationis, quo reficimur & alimur quandiu in deserto huius mundi uersamur, & in hoc stadio decurrimus. Deduc igitur me Domine per hanc sumptionem tui corporis in terram uiuentium, in regionem illam uiuorum, ubi te facie ad faciem conspicer in gloria Patris. Hæc ubi perorauerit, sacramentum corporis CHRISTI plena fide suscipiat in eius mortis & passionis commemorati onem. Peracta Domini cœna, si percipitur morbus ipse nulla medicorum arte curari posse, oret super ægrotum sacerdos ungens eum oleo, non adhibitis præcaminibus magicis, quemadmodum ethnici solent, sed inuocato nomine Domini nostri IESU Christi, quo nullum est incantamenti genus efficacius. Adsit autem precibus fiducia, & audiet Deus, seruabitq; laborantem. Neq; solum restituetur ei sanitas corporis, siquidem expediat ægroto, uerum si forte fuerit peccatis obnoxius. ut plerunque morbi corporis ex animi malis oriuntur,

Animæ.

riuntur, remittentur ei ad seniorum preces, si modo fides commendet & hos qui precantur, & illum pro quo deprecatur.

Moderandum esse dolorem, recta rationis lege, qui propter obitum parentum ac amicorū à plebisque maior æquo suscipitur.

ABIECTA omni moderatione & rationis temperamēto, indulgere solis lachrymis, non est hominis Christiani, sed potius Ethnici, quod uel hac sola ratione conuincitur, quoniam nullis fletibus, quātumlibet largis & in multos extentis annos, reuocari ad uitam possunt qui deflentur. Inanes igitur sunt & irritæ illæ lachrymæ, nullumq; parientes fructum ac utilitatem. Quod memorabili exemplo nobis prodidit rex Dauid, 2. Reg. 12. qui quādiu languit infans ex Bethsabee natus, ieiunauit, largasq; lachrymas effudit, & ingressus seorsum, iacuit super terram, deprecans Dominum pro salute pueri. Cum primum uero accepit ex seruis ad inuicem suspirantibus, mortuum esse puerum, reiecit uestes lugubres & squalidas, induitq; se cultiore amictu, faciem lauit, & postea
mensa

Medicina

mensa epulatus est hilariter. Id cum demō-
rarentur serui eius, putantes quod ampli-
us se esset afflicturus intellecta filij sui
morte qui ipso adhuc superstite ieiunio,
& fletu ita se amacerauerat, causamq; rei
illius percontarentur, respondit, Propter
infantem dum adhuc uiueret, ieiunavi &
fleui. dicebam enim, Quis scit si forte eum
mihi donet Dominus. & uiuat infans?
Nunc autem quia mortuus est, quare ieiue-
no? nunquid potero reuocare eum ampli-
us? ego uadam magis ad eum, ille uero
non reuertetur ad me. Quibus sanè uer-
bis sapienter ostendit David, non esse las-
mentandum, nec dolendum pro eo, qui re-
cuperari reuocariq; non potest. Sed et be-
atus Cyprianus in sermone de Mortalita-
te (cuius proximè mentionem faciemus)
contestatur se diuina reuelatione sæpius
fuisse admonitum, imò & sibi à Deo præ-
ceptum, quod publicè commonefaceret
omnes, & prædicando doceret, non esse des-
fledos fratres, qui diuina uocatione egre-
diuntur hoc seculo, & hunc luctum Deo
inuisum, ingratumq; esse. Ne tamen saxea
o adamantinoue corde uideamur esse, aut
uita defunctum amicum remissè tantum
& uulgè

Animæ.

Et uulgariter amasse, ex pietate animi Et
sincero commiserationis affectu prodens
tes lachrymas illi impartiamur æquum
est, sed recta rationis lege moderatas
CHRISTUS enim Dominus noster, absolutissi
ma omnium uirtutum idea, Lazarum mor
tuum pie defleuit, Et sanctæ eius sorores
Maria Et Martha mirificè commenda
tur, quòd fraternum deplorauerint fu
nus. Officiosa etiam muliers illæ, quæ
CHRISTO in cruce extremo patienti sedu
le astiterunt, ob id non immerito laudan
tur, quòd ipsum mortuum Et sepultum
multis lachrymis sunt profecutæ. De bea
to quoque stephano proto martyre legi
mus in Actis Apostolicis, Act 8. q̄ curau
runt illū (quantū ad sepulturæ exequias)
uiri timorati, Et fecerunt planctum mag
num super eum. Quinetiam Et ipse Eccle
siasticus, impendendas mortis lachrymas
non tamen immoderatas nec in longum
productas tempus admonet, dicens: Eccl.
22. supra mortuum plora, defecit enim
lux eius. Modicum plora super mortuum
quoniam requieuit. Complures etiam E
pistole beati patris Hieronymi consolæ
toris uiuentium super morte defunctorū
ad idem

Medicina

ad idem negotium quod in presentia pertractatur, mirifice conducunt. Contendunt enim & auctoritatibus scripturæ, & ualidis rationibus, non desleri immoderatus eos debere, qui uitam cum morte commutarunt: ut ea quæ ad Heliodorum scribitur, de morte Nepotiani: quæ ad Paulam, super dormitione Blesillæ filie suæ, quæ ad Tyrasium, de obitu filie, & reliquæ eiusdem sanctissimi patris epistole consimilem pertractantes materiam.

Parenæsis ad omnes CHRISTI nomen professos.

NUNC uos, quotquot nomine Christianorum insigniti estis, obsecro & obtestor per misericordiam Dei, ut tandem aliquando relictis pristinis & horrendis istis tenebris & erroribus, ad meliorem uitæ frugem redeatis, summo animi studio & religione uerbum Dei salutare susceptum audiatis, citraque intermissionem pulsantes, patrem in cœlis per Christum rogetis, ut nos erudiat & uera Christi cognitione illuminet, ut abnegata impietate & mundanis concupiscentijs, sobrie et iuste et pie uiuamus presenti seculo, expectantes beatam illam spem & apparitionem

Animæ.

tionem gloriæ magni Dei, & seruatoris nostri Iesu Christi, qui dedit semetipsum pro nobis ut nos redimeret ab òni iniquitate, & purificaret sibi ipsi populum peculiarem, sectatorem bonorum operum.

RBLVXIT nobis immenso Dei beneficio, uerbum illud gratiæ, lucis, & omnis consolationis. Habemus exempla illustria & plurima in diuinis literis, inexhausta Dei erga nos bonitatem, longanimitatem, & clementiã testantia: unde uidere ẽ quã non uelit Deus ut perdamur, sed ut cõuertamur & uiuamus, quã cito deseruescat illius etiam iustissima ira, quã facile pœna, quam meruimus, supersedeat, ubi sermõ pœnitentiam agentes de emendanda uita cogitamus, His, o fratres, moti, et nos ad Deum in omnibus afflictionibus confugiamus, ab hoc indefessis precibus contendamus, ut condonatis clementer peccatis omnibus, propter dilectum illum filium suũ Iesum Christum, nos seruare, fouere, te gere, consolari, breuiter in omni necessitate presenti auxilio adesse dignetur.

DAVID coniectus in extremum periculum cum propter ipsius peccatum, pestis seuitia septuaginta hominum millia in
B tra dies

Medicina

tra dies pauculos intercidissent, mox ubi confugisset ad Deum confessus peccatum orans ueniam, misericordiam Dei implorans, extructoq; altari in area Arcana Iebusi, holocausta & pacifica obtulisset, Deus propitiatus est terre, inquit scriptura, & cohibita est plaga ab Israel. Huius exemplo & uos fratres charissimi confitentes peccata, implorate gratiam & misericordiam Dei, offerentes acceptum Deo cordis pœnitentis & contriti sacrificium, aderitq; uobis auxilio suo, nec unquã uos deseret:

ITIDEM & misso Iona minatur Deus se Niniuen populosissimam & clarissimã urbem euersurum, sed mox ubi ad contionem Ione pœnitentiam egissent Niniuita, misertus eorum Deus culpa condamnata, supplicium, remisit. Horum exempli imitandum uobis proponite fratres. Ne diffidatis Dei misericordia, nondum etiã abbreviatum est brachium Dei. Et uult & potest iuuare nos, modo gratiam oblatam non respuentes, illius auxilium inuocauerimus. Nonne per Paulum palam testatur & proclamat, se diuitem esse in omnes inuocantes se? ROM. 10

Animæ.

HOC quod est scripti mei, dilecti in
Domino fratres, quo imbecille mēbrū e-
go, uobis reliquis mēbris in Domino (quā-
tum per temporis angustiam, & affecti
corporis ualitudinem parum commodam
licuit) prodesse uolui, boni consulatis eti-
am atq; etiam rogo. Malem præsens præ-
sentes consolari si fieri posset. Verum
cum id non liceat, oratione pro uobis pie-
tatis & uoluntatis meæ propense officia
sarciam & pensabo. Præcor Christum
IESum, medicum illum uerum & probati-
ssimum, Pharmacopolam omnium affluen-
tissimum ut hęc Animæ Medicinā, e Phar-
macopolio suo, hoc est, literarū sacrarū
penu diuite, collectā ac cōfectā in cordib.
uestris efficacē esse uelit, ut solida fides in
uobis crescat, dilectio Dei & proximi fla-
gret, ut in omni cruce patiētes sitis, Chri-
sti exemplum sedulo imitantes, Christo ad
extremum usq; halitum adhereatis in spe
certa uite eterne per Christum IESum
donate. Amen. Orate Deum & pro me
misero peccatore.

LIBRI DE MEDICINA ANIMAR
FINIS.

RATIO ET METHO-
DVS CONSOLANDI PERI-
culose decumbentes.

CERTO STATUES, o Christiane, qui
aduersa ualetudine conflictaris, te
non casu, sed consilio & permissione Dei
affligi. Quicquid morbi est, aut calamita-
tis, seu arumnarum quod pijs incumbit,
omne id Deo gubernante, Dei consilio et
uoluntate euenit. Siquidē in ipso uiuimus
mouemur & sumus. Act. 17 Ipse fecit nos,
et nō ipsi nos. Nec hasitabis quin optima
et uere paterna uolūtate immittat hoc quod
quid est morbi non ut te perdat, sed ut
ad pœnitentiam uocet, & fidem tuam ex-
erceat excitetq;. Sunt enim afflictiones,
indubitata summæ misericordiæ & bonæ
uoluntatis Dei signa. Quem diligit, cor-
rigit, inquit Salomon. Flagellat omnem fi-
lium quem recipit, Hebr. 12. Benignissi-
mus ille pater tuus cœlestis tui amantissi-
mus pro optimo suo consilio & propen-
sissima in te uoluntate, ueterem hominem
tuum hac aduersa tua ualetudine, quasi
uinculis constrictum coercet, frenat, mor-
tificatq;, ut lubentius & alacrius corpus
tuum, tanquam hostiam oblatum, cū Chri-
sto cruci

Ratio consolandi

sto cruci affigas. Est itaque hic tuus morbus, quo conflictaris, paterna castigatio, non in hoc immissa ut perdaris, sed ut emenderis, ut uiuificeris. videt fortassis deus pater ueterem Adamum tuum ferocem & infrenem, peruicacem, & contumacem impotentemq; sui luxuriare, & affectibus plus satis indulgentem, sibi temperare, se se inhibere non posse, ideoq; hoc illi ueluti capistrum inijcit, his illum compedibus atq; catenis constringit, his carceribus, huic ergastulo includit, hac catasta uincit ut illum frenet, ut retundat & coerceat ne nobilissimam & pretiosissimam animam tuam seductam, in periculum cõijciat. Caro & sanguis regnant uigentq; in te magis quam spiritus: hic adest Deus spiritui tuo, eiq; aduersus ferocientem effrenem & rebellantem carnem luctanti fert suppetias, ut uictam carnem supprimat subiगतq;. Quod si prospera & integra corporis ualetudine utereris nunc, fortassis caro (ut est non nisi ad mala semper procliuius) seductum te in multa & grauia cõtra Deum peccata, quibus irritata Dei irae animae tuae ad maledictionem & inferos strueretur uia, coniecisset. Huic incommo

A Egrotos.

atq; periculo. praeueniens pater ille tuus
coelestis, tibi tuaeq; salutis consulens, carnē
tuā, manib. pedibusq; & ōnibus uirib. cō
tra spiritū ferocientē ei; rebellatē tanq̄
frenis iniectis compescit, & captiuā du
ctam coeret, ne in peccatorum sentinam
prouoluatur, sed spiritui subigatur obe
diatq;. Hæc cum patris tui amantissimi uo
luntas sit, cumq; omnia in tuum commodū
& salutem cedant. etiam atq; etiam uide,
o frater, ne uoluntati Dei optimæ relucte
ris teq; opponas, sed patere & ora ut pae
tris uoluntas fiat, ut te tractet pro suo ar
bitrio, utq; nihil uelis nisi quod ipsi uisum
fuerit optimum, ut omnia cedant ad glo
riam & laudem Dei, & adsit tibi gratia
sua, ut crucem incumbentem patienter &
moderatē feras. Nam patientia parit pro
bationem, probatio spem, spes autem non
confundit.

Habes hic materiam exercende & dis
cende patientiæ, in omnibus afflictioni
bus. Primum discis, quòd Deus paterno a
nimo te affligat. Ad autem discis experien
tia. Nisi enim re ipsa id experireris quā
salutare esset Deo se dedere totum, illius
uoluntati obsecundare (ueluti David in
quit,

Ratio conso.

quit, Bonum mihi quod humiliasti me Inō
posses spem de illo certam & firmam con
cipere, non expertus ante sub hac cruce
& uirga tam paternum animum & tui cu
pidissimum delitescere. Verum cum id an
te experientia didiceris, eiusq; rei gustū
aliquem iam habeas, nullis afflictionibus
animo consternato succumbis, sed spes tua
subinde crescit, cum semel atq; iterum sis
expertus presens Dei auxilium. Et si con
niuens patitur nonnunquam aliquandiu
te in salebris hōsitare mergiq; tandem ta
men aliquando auxiliares manus porri
gens, eripit te & seruat. Patitur quidem
natate te aliquandiu atq; etiam aquis eb
rui, sed submergi non patitur. Hinc certō
statuere potes, quōd te nunquam destitue
re nec reijcere uelit, cum toties te pericli
tatum seruarit. In afflictionibus itaq; dis
cis spem bonam & indubitata de Deo cō
cipere & fouere, ut etiam in afflictioni
bus longe grauioribus ubi nullum usquā
apparet auxilium illi confidere possis, e
doctus iam, illius in liberandis & seruan
dis suis consuetudine n. Didicisti non ira,
sed amore paterno afflictiones immittere.
Quōd cum persuasum habeas tibi, expe
riencia

A Egrotos.

riētia edoctus, expectas patiēter auxiliū
mec despondes animū, sed cōstanter tādē
aliquandolaturū illū auxiliū speras, ut ma
xime differēs in lōgū tēpus se occultet &
abscondat. Atq; ita tādē agnoscis intelligis
& morbū tuū seu afflictionē nō in hoc tibi
immissam, ut perdaris, sed ut gloria Dei
illustretur et ut ōnia in salutē tuā cedāt.
Qui ad hunc modum Deo sese dedere &
concredere potest, promissionibus ipsius
fusus. is non moritur in æternum. Id quod
CHRISTUS ipse etiam iuramento, ne quid
addubitaremus, affirmans, Amen, amen,
inquit, si quis seruauerit uerbum meum,
non uidebit mortem in æternum. Et alio
loco ait, Ego sum uia, ueritas & uita. Qui
credit in me, uiuet, etiam si mortuus fuerit
Et qui uiuit & credit in me, non morietur
in æternum. Hæc CHRISTI uerba, o frater,
in animum altissimē demissa fac diligen
ter asserues, hisq; animum uacillantem eri
gas & sustentas. Qui credit CHRISTO, mor
tem non gustabit. Qui credit in me, habet
uitam æternam, inquit CHRISTUS. Hæc au
tem est uita æterna, ut te cognoscant Deū
uerum, & quem tu misisti IESUM CHRISTŪ.
Vita æterna inchoatur in mundo hoc. Nā
qui

Ratio conio.

qui Christum habet, ueram uitam habet.
Nā Christus uita est, Ioan. 14. Est et ueritas. ideoq; nō ludificabitur nos, sed promissioes dei p̄ ipsum sunt, etiā et p̄ ipsū Amē.

Ac quo nihil addubitares quin dictis promissis suis mansurus esset Deus, peculiari quodam fœdere ac signo corpori tuo addito se tibi obstrinxit deumxitq; Nā cupidus & amans salutis tuæ cū misisset filium suum in mundum, ut pro te morti se offerret, fœdus gratiæ per Christum ante ferijt fecitq; in quo promisit, se tibi, si credideris & baptizatus fueris, uitam æternam daturum gratis, se te nunquam deserturum, se patrem tuum futurum, se te gratia & misericordia coronaturum. Est autem signum fœderis huius baptismus tuus. Huic signo additis promissionibus ut adhaerescas mordicus necessè est. Dedit autem signū hoc, ut de gratia promissa & fide ipsius nihil hæsitares. Baptizatus es in mortem Christi, ueluti Paulus ait, ut mors eius, tua mors fieret, ac pro te omnia expiaret, eumq; in Baptismo induisti, ut totus esses in illo & ille in te. Est itaq; Baptismus fœdus erigens & exhilarans tranquillansq; conscientiam tuam coram

AEgrōtos.

Deo, teste Petro, quòd te nunquam damnaturus sit propter peccata tua. Nam fide iustificatus pacem habes apud Deum. Tranquilla & serena pacataq; conscientia, uera pax est. Accepisti autem huius iustificationis & remissionis peccatorum signū certissimū seu sigillū quoddā Baptistū, ut certò crederes Deū ppter christū misertū tui, seruaturū & liberaturū te.

IAM itaq; cum Deus tibi faueat, uelitaque pater tuus esse, teq; nunquam deserre, cumq; eius rei infallibile signum ac testimonium habeas, omnem rem et te totum illi cōmēdes dedasq; eiusq; uolūtati pareas illiusq; manū, siue mori te uoluerit siue uiuere, patienter feras oportet, modò ut illius uoluntas longè optima fiat ad gloriā & laudem ipsius. Quanquam impossibile est, si misericordia promissa propter Christum sisus fueris, teq; totum illi consecraueris, ut dānari possis. Quippe promisit se futurū patrē tuū. & quia uerax ē, cū agnoscas illū patrē, & optima que ab illo expectes speresq;, non potest non pater esse teq; seruare, quoquo modo duriter ad tempus aliquandiu te tractet. Cum itaque promiserit se futurum patrē
tuum

Ratio conso.

tuum, tuq; promissionibus his fidas, citra
dubium tui tuorumq; acrem curam aget.
Quapropter commendabis illi non modo
tuum corpus, sed & uxorem ac liberos,
cognatos & amicos, breuiter omnia tua:
nec dubita quin ipse sit uerus pater uerus
cōiunx uerus cognatus & amicus futurus
Nā te hactenus tāquā œconomus seu dispē
satorē dūtaxat in his usus ē. Iā uerò cū te
muneris huius functionem deponere uea
lit, alium illis dispensatorem qui & fide
bona & diligenter illorum curam agat,
in locum tuum substituet. si hoc ab illo
speraueris & plena cordis fiducia expe
ctaueris, non dubium est quoniam sit facturum
quod dixi. Quocirca excute animo tuo o
nem de tuis sollicitudinem eamq; Deo cō
menda. De te potius sollicitus cogita, quo
modo anime tue consulas eamq; Deo trā
mittas.

Ac cum gratis propter Christum cō
donarit tibi peccata omnia Deus, nihil
quicquam à te pro hoc immenso & inesti
mabili beneficio exigit, quam ut uicissim
condones ex animo ijs qui te iniuria affeco
runt. Et promittit se remissurum nobis er
ram nostrā, si remiserimus nos hominibus
ERRATA

AEGROS.

errata sua. Proinde omnibus offensis con-
donatis ex animo, ita ut nunquam earum
memoriam apud te renouaturus sis, etiam
ora pro illis qui te laeserunt, iuxta doctri-
nam et exemplum CHRISTI, eosq; iuua pro-
uirili indigentes tua opera, si reualueris.
Quod si hunc animum similitate, liuore,
malevolentia & ira uacuum habes, habes
& signum quòd Deus tua tibi peccata re-
miserit, Fides enim, qua cor tuum purifica-
tū ē exerens sese suosq; fructus ferēs, pro
Dei infinitis beneficijs, non potest non ui-
cissim ignoscere & benefacere proximo
suo. Hic fructus charitatis testatur, & cer-
tum te facit, quòd fides tua uera sit & ui-
ua, cum fructus tulerit ueros & bonos.
Hoc Petrus uult, ubi iubet ut firmam facis-
amus uocationem nostram bonis operi-
bus. Significat enim ea opera testes & sig-
na esse, quòd à Deo sis electus & adopti-
tus in filium ad aeternae salutis gaudia.

NEVTIQUAM autem sperabis, o frā-
ter, quod Deus propter morbi tui & cru-
cis grauitatem peccata tibi condonaturus
sit. Nulla enim alia est satisfactio, nulla al-
ia compensatio pro peccatis tuis quàm u-
nica mors CHRISTI. Nihil aliud in hac quia-
dem cau-

Ratio consolan.

dem causa respicit Deus, nihil aliud accep-
tat hic, quàm filium suum dilectum. Hic
agnus Dei est qui tollit peccata mundi.
Hic sacrificium est & oblatio sufficiens,
absoluta, perfectaq; pro totius mūdi pec-
catis. Tuus autem morbus doloresq; ne le-
uissimum quidem peccatum tuum coram
Deo expiare possent, ne dum salutem pro-
mereri, sicuti Paulus testatur: Non repu-
to, inquiens, pares esse afflictiones præ-
sentis temporis ad gloriam quæ reuelabi-
tur erga nos. Nulla creatura neque in cœ-
lis neq; in terris: nullus Angelus iram pa-
tris sedare & mitigare potuit, multo mi-
nus morbus hic tuus & afflictio momenta-
nea sedabit. Porro autem qui eam iram le-
nire & Deum homini reconciliare debe-
bat, hic ut & Deus & homo esset (ut po-
te intercessurus & acturus inter Deum i-
ratum & hominem condemnatum) neces-
se erat. Ideoq; Dei filium oportebat homi-
nem fieri, ut iram Dei patris suo corpore
denderet lueretq;, & ab ea nos serua-
ret, teste Propheta dicente: Languores no-
stros ipse tulit. Posuit Deus in eo ini-
quitatem omnium nostrorum: propter sce-
lus populi mei percussit eum. Et Petrus,

Vibce

Aegrotos.

Vibice eius sanati sumus. Propter hunc itaq; Christum Dominum tuum peccata tua tibi condonata sunt, nec ob aliud quicquam in tota rerum uniuersitate, ob nullam afflictionem quantumuis duram & acerbam. CHRISTUS unica est iustitia, salus, redemptio & satisfactio nostra. Hunc Deus pro nobis peccatum fecit, qui peccatum non nouerat, ut nobis contingeret iustitia. Quapropter si credis, iam filius Dei es. Ioan. I. Si filius Dei es, es & haeres Dei & cohaeres CHRISTI. Quod si uita aeterna haereditas est & donum Dei, uti eam Paulus uocat, certe non promereberis eam doloribus morbi tui. Caeterum morbo hoc te conflictari ideo uult Deus ut eo ueterem hominem tuum compescas, frangas, coerceas et mortifices, ut aliquando desinat peccare. Id autem fit ad extremum per mortem corporalem. Atq; ob hanc causam mors haec nobis subeunda est, ut anima emigrare ad aeternam salutem possit. Est enim MORS haec ianua ad uitam aeternam. Ibi tum demum liberamur ab omnibus calamitatibus, miserijs, aerumnis, ab erroribus & imposturis diaboli omnibus, nec amplius foedissima peccatorum labe inquinamur, nec

Ratio consolati.

mar, nec in haereses aut errores seduce-
mur, nec in desperationem precipitabi-
mur. Omnium tum malorum & aduersita-
tum incommodorumq; finis adest. Tum
conquiescentes in Domino potiemur uitae
& gaudijs eternis. Ergo ne utiquam abo-
minanda & formidanda mors est, imò uo-
tis flagrantibus expetenda, cum per eam
ad eterna gaudia profisciscamur. Est que
uerissimam quod Paulus dicit: Omnia pijs
coadiumēto esse in bonū. siquidē MORS
res coram mundo omnium odiosissima,
teterrima & maxime horribilis, credēti-
bus fit dulcissima, gratissima, & iucundis-
sima. Tamen si uetus Adam ille noster ad e-
am inhorrescit, eā fugis & horret. Inter-
nus tamen homo promptus, alacris et ex-
pepitus, ultroneusq; est ad eam obeundā,
cum per eam ab omni peccatorum, flagiti-
orum, uitiorum & ærumnarum cœno ac
sordibus liberari se, & ad eterna gaudia
profiscisci uideat sciatq;.

Quomodo consolandi n̄, qui-
bus mortis periculum imminet.
DEVS optimus & tui amantissimus Pa-
ter, tui misertus, o frater, ex calamitosis-
sima, inserrimaq; uita hac te uocat trans-
laturus

Aegrotos

laturus ad se in perpetua uite cœlestis
gaudia. Proinde dede & commenda illi
totum te tuaq; omnia, & quod ille uult ue
lis & tu dicasq;, Fiat uoluntas tua Deus
pater, non mea. Clama cum latrone cruce
affixo ad Christum, Memento mei Do
mine cum ueneris in regnum tuum. Clama
cum publicano: Domine propitius esto mi
sero mihi peccatori. Clama instanter cum
muliercula illa gentili Chanaanæa: O fili
Dauid miserere mei. Audiet te Christus
clamantem, ne dubita, tuiq; miserebitur,
peccatis condonatis, cum illo eris in Para
diso. Hunc igitur Christum apprehendas
huic mordicus adhaereas, huic animam tua
am fac concredas. Cum hoc Christo cruce
fixo, ad Deum communem patrem clama:
Domine in te confido, non confundar in
æternum. In iustitia tua libera me. Inclina
ad me aurẽ tuã, accelera ut eruas me. Esto
mibi in Deũ p̄tectorẽ & in domũ refugij
ut saluum me facias, fortitudo mea, & re
fugium es tu. Tu es protector me
us. In manus tuas commendo spiritum me
um. Clama & cum Dauide: Domine firma
mentum meum & fortitudo mea, refugia
um meũ & liberator meus. Deus meus ad
iutor

Ratio consolati.

iutor meus, protector meus & cornu salutis meae & susceptor meus. Ad te domine leuavi animam meam. Deus meus in te confido, non erubescam. Dirige me in ueritate tua. Tu es Deus saluator meus. Reminiscere miserationum tuarum Domine, et misericordiarum tuarum quae à seculo sunt Delicta iuuentutis meae ne memineris. Secundum misericordiam tuam memeto mei propter bonitatem tuam Domine. Propter nomen tuum Domine propitiare peccato meo, multum est enim. Respice in me & miserere mei. De necessitatibus meis erue me. Dimitte uniuersa delicta mea, custodi animam meam & erue me. Non erubescam quoniam spero in te.

SI ad hunc modum toto corde auxiliū Dei inuocaueris, auxiliū feret tibi Deus opportuno tempore, dicetq; id quod Psa. 91. est. Quoniam sperauit in me, liberabo eum. protegam eum quoniam cognouit nomen meum. Clamauit ad me, & ego exaudiam eum. Cum ipso sum in tribulatione, eripiam eum, & glorificabo eum.

Quocirca, o Christiane, certa hic bonum certamen, dimica strenue, fortiter, & constanter, ut Christianum uerum decet. Ca

F ue loco

Aegrotos.

ue loco cedas, caue tergum uertas, nihil ē
periculi. Non dimicās hic solus, sed IESUS
Christus rex in hoc agone dux tuus est.
Hunc te in hoc certamine præcedentem se
quere. Hic dux tuus, uindex erit tuus &
ab omnibus hostibus animæ tuæ, ab omni
periculo, ab omni calamitate in hac pug-
na tuebitur atq; defendet te. Rex est non
quiuis, sed immensæ & infinitæ potentie
Mortem, Satanam, Infernum, tua causa iā
uicit & prostrauit. Absorpta est mors in
uictoriam. CHRISTUS pro te mortuus est. Iā
deoq; mors æterna iuris nihil in te habet.
CHRISTUS pro te descendit ad inferos, ut
te ab æternis istis tenebris liberaret. Pro-
inde forti & magno sis animo, pectore in-
fracto irrumpe in aciem: excute omnem
pauorē, nihil est hic periculi. Non ē quod
metuas seuerum & strictum Dei iudiciū:
CHRISTUS IESUS mediator est coram Deo,
idem aduocatus & patronus tuus ē, et Pō-
tifex & sacerdos. Hic te Deo reconcilia-
uit, et paternum illius animū propter pec-
cata tua ab alienatum tibi restituit. Deus
propter CHRISTUM, pater nunc tuus est,
tui curā agit, te unice amat ut filiū tener-
rimum. Iā cum hic tantus Rex à partibus
tuis

Ratio conso.

tuis stet, quis negotium tibi facessere, quis impetere, quis oppugnare te sustinebit? quis quæso iniuriã tibi inferet? Quid periculi esse potest? Audi Paulum: Si Deus, inquit, pro nobis, quis cõtra nos? qui proprio filio non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illũ, qui fieri potest, ut non & cum eodẽ omnia nobis donet? Quis intencabit crimina aduersus electos Dei? Deus est qui iustificat. Quis ille qui condemnet? Christus ẽ qui mortuus est, imò qui et suscitatus est, qui & ẽ ad dexterã Dei, qui & intercedit pro nobis. Quis nos separabit à dilectione Dei? Persuasũ habet quòd neq; mors, neq; uita, neq; altitudo, neq; profunditas, neq; ulla creatura alia poterit nos separare à dilectione Dei, quæ est in Christo Iesu Domino nostro. Itaq; cum Christus cũ bonis suis tibi sit donatus, sunt, & iustitia, innocentia, salus et uita æterna donata tibi, teste Paulo, I. Cor. I. Christus factus est nobis sapientia à deo, iustitiãq; & sãctificatio & redẽptio.

In hunc igitur Christum, in hunc angularem lapidem fac spem & fiduciam tuam omnem locatam & fixam habeas. Hic lapis fundamentum ualidum, solidum & firmum est,

Aegrotos.

mum ē, cui tuto te cōcredere et inniti potes: nulla quantumuis atra & horrida tempestas, nulli nymbi, nullae procellae fundamentum hoc euertere & disturbare possunt. In hoc, inquā, Christo spes opesq; tuae ōnes sitae sint: in hūc te cōiūcito, ei te totū dedito huic fide mordic. adhaereto, nulla te ab eo, calamitas aut tentatio auellat, ut maxime ōnia absurdē et p̄posterē fieri uideātur, ut maxime caro & sanguis longe secus dictauerint et ratio cōtrariū senserit, ut maxime diabolus animo tuo subinde insurret actū esse tecum & Deum tibi insensissimum esse, teq; gehennae supplicium commeritum damnandum esse. Quippe fides est hypostasis, hoc est expectatio rerū sperādarum, id est, promissarum: & Elenchus, id est certum argumētum & notitia non apparentium. Cum sācto illo patriarcha Abrahamo sub spe praeter sp̄e credas oportet. Fides et spes tua omnibus istis quae uel ratio caeca suggerit, uel hostis ille milleartifex, insidias & exitium nobis moliens instillat atq; ingerit, sese opponat resistatque oportet. Quare perdiscenda tibi prop̄e est Dei in seruādis suis mos & consuetudo. Quem
euehere

Ratio conso.

euehere uult in caelos, eum antè deducit ad inferos: quem uificaturus est, eum antè mortificat: in quem insignem misericordiam & humanitatem exercere uult, eum antè tentatum simulat se damnaturū. Quapropter cum nihil aliud sentis quàm mortem praesentissimam, cum Deus uideatur insensissimus esse tibi, cum quàm longissime à te discessisse, te in totum deseruisse, te repudiatum & damnatum reiecis- se uidetur, tum quàm proxime tibi adest defensurus & liberaturus te, tum te maxime amat, tum maximè illi curae es. Incubente enim afflictione & tribulatione recordatur misericordiae, iuxta Prophetam siquidem ira eius durat uix momentum oculi. Non in perpetuum irascitur. Quomodo miseretur pater filiorum, sic miseratus est Dominus timentibus se: quoniã ipse cognouit figmentum nostrum, recordatus est quoniam puluis sumus. Misericordia autem Domini ab aeterno & usq; in aeternum. Miserator & misericors Dominus, longanimis & multū misericors. Psa. 102. Quocirca clausis oculis, sensuum & rationis iudicio reiecto, totum te Christo subijce, subdi, dede, & commenda, boni

A Egrotos.

cōsule quocūq; te modo tractauerit. Mortem & horrorem doloresue mortis nō iuxta oculorum & sensus seu rationis iudicium aestimabis, sed iuxta uerbum Dei. Dauid ait: Pretiosa mors Sanctorum in conspectu Domini. Item: Beati mortui qui in Domino moriuntur. Item Christus: Qui credit in me, mortem non gustabit. Quam obrem qua offeruntur quæ te à Christo auertere & in desperationem conijcere conantur, omnia animo excute, uerbo Dei uiuo tenacissime adhaereto, hoc meditare & subinde iteratum animo tuo inculca. Neq; enim unquã tuæ rationis perspicacitate atque acumine assequeris, qui fiat quòd per mortem ad ueram uitam transeas, quomodo exhalans animam hinc emigres, quomodo anima tua in Domino seruetur & requiescat ad nouissimum usq; diē, quomodo etiam putrefactum consumptum & ad esum à uernibus corpus in extremo iudicio resuscitatum noua & eleganti forma prodire possit. Hoc Ratio comprehendere non potest, sola Fides potest. Subinde itaq; symbolum fidei meditare, & singulas particulas diligenter excute, & attentius expende.

Quibus

Ratio consolati.

Quibus uerbis compellendus
sit iam agens animam.

OFRATER in Christo, nunc fac bonū certamen certes, fac constanter et fortiter locum tuum tuearis. Christi redēptoris tui promissiones insige penitus. pectori tuo Ego sum Resurrectio et uita, inquit Christus: Qui credit in me, uiuet nec morietur in eternum. **C**Hristus assumpta natura humana iniurijs nostræ conditionis obnoxia moriens in crucis ara seipsum hostiam immolauit pro peccatis nostris. Hic suo sacrosancto sanguine expurgauit delicta totius generis humani. Hic Christus non te destituet. Hic curam tui agit. **C**Hristo seruante et protegēte te nulla iniuria aut calamitate affici potes. solidum fundamentum Dei stat, habens signaculum hoc. **N**ouit Dominus, qui sunt sui. 2. **T**imo. 2. Christus ait: Oues meæ uocem meam audiunt, & ego cognosco eas, & sequuntur me, & ego uitam eternam do eis, nec peribunt in eternum, neq; rapiet eas quisquam de manu mea. Pater meus qui dedit mihi maiorem omnibus est, & nemo potest rapere de manu patris mei. Ego & pater unum sumus. Quamobrem, o frater in **C**Hristo

AEgrotos.

commeudans animam tuam Deo patri t
unicè amanti, exclama cum Christo fratre
tuo in cruce pendentì: O pater, in manus
tuas commendo spiritum meum. Deus p
ter omnis misericordie deducat te
in uitã eternã, seruetq; te ad
letissimam extremi illi
us iudicij resurre
ctionẽ. Amen.

RATIONIS CONSOLANDI AE
GROS FINIS.

